

سکولای مجاہدین

۳۷۹

منتدی إقرأ الثقافی

www.iqra-ahlamontada.com

إقرأ وہابیہ

نفاذ معزز صوفیہ

کردوبہ بہ کردوبہ

کہ لاوکر دہائی کی تہذیبی حیرتوں - عقائد

بۆدابه‌زاندنی چۆره‌ها کتیب: سهردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

په‌ای دانیود کتایه‌ای مَحْتَلَف مه‌راجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للکتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

شکولای خانیووک

نظاره و باخه

نه ئادعه ز سهره
کردوویه به کوردی

چاپخانه یی. اکوادش..

بهغدا ۱۹۸۳

پیش خەبەر

نووسەری ئەم چیرۆکانە (نیکولای خایتوف) خەلکی
ولاتی بولگاریستانىیە ، سالى ۱۹۱۹ى بوونى لە گوندی
(یارقوڤ)ى سەر بە ناوچەى (بلوفدیف) لە دایک بوو .
بلەى خویندنى : زانکوى (سوفيا - کوليجى کشت وکال)ى
تەواو کردوو و ماوەیىکی زۆریش ئەندازیارى کشت وکال بوو .

خایتوف دوای قوناخی لاویتى چالاکی ئەدەبى نواندوو ،
بە کەم بەرھەمى (۱۹۶۵) بڵاو کردۆتەو . کۆمەڵى بەرھەمى
بەدوای ئەم بەرھەمەدا بڵاو کردۆتەو . تەنانت کۆمەڵە چیرۆکی
(چیرۆکە دڤندەکان)ى کە لە سالى ۱۹۶۷دا بڵاو کردەو . بە
چاکترین بەخشانى بولگارى دەژمىردى .

بەرھەمەکانى خایتوف ئاوينەى بڤگەردن ، وڤنەى ژبان و
گوزەرانى خەلکى سادە و دلپاکى ولانەکەى تیدا رەنگ دەداتەو .

ئەوانەى كە لەگەل سادەيشاندا لە بەرايەر چارەنووسىكى ناديار دان . . چونكە ھەرگىز قىر نەبوون و ناتوانن سەرچاوەى سۆزو خۆشەويستيان بگرن ، منالى ئەم سرووشە بەربەرەللایەن و وینەى ئەو رەگ و ريشانەن كە خايتۆف لەم چىروكانەيدا باسيان دەكا . . چوونەتە قولای خاك و لەگەل سرووشە پاك دا تىكەل بوون، مرقۇفى چاوەترسو سەربەرزى، رمن و ناچە جەوال . . ھەميشە خەنجەريان لەبەر پشتى دايە . . . بەلام زالم نين و زولم ناكەن ، بەلاى ئەوانەو ئەزايەتى سەرشكى ھەموو شتىكە ، (ئەزايەتى) بە ھەموو مانايى كە ئەم وشەيە ھەلى دەگرى . ھەر بۆيەشە كە دەلێن : (لەوانەيە ھەرچى چاكەيە ئەو بەكەى ، بەلام تۆ دەترسى ، كەواتە تۆ زەلىلى ، تا دونياش ماو بە زەلىلى دەمىنەو .) .

بەم جۆرە خايتۆف ئەو پالەوانانەمان پىشكەش دەكا كە ھەموو ئەرك و ئەزارو زانى مرقۇايەتيان داوئە كۆل ، نموونەشان ئەوئەندە زۆرە وەك خىزو خۆل وان . .

ئاواتەخوارم توانييتىم دونياى خايتۆف بە خوینەرى كورد رابگەيىم .

ئەژاد عزيز سورمى

ھەولير ۱۹۸۲/۳/۳

کاتیرین

سەگینکی جەربەزەمان ھەبوو پێمان دەگوت ! کاتیرین)
خووی بە راوانانی گورگانهوہ گرتبوو ، دەنگی رەشەباڵیک بوو .
خۆی ، کە دەوہپی ، ھەو . . ھەو ، دارستان دەلەرزێ و دەنگی
دەدایەوہ . .

مل ئەستوورو خۆشەزو گوی قولاخ بوو وەکو بلیی قەت
نەنوی ، دیسان وای ئەگەر کلکت دەدی ، چ کلکیکی بادرای
بەگەوہی ھەبوو . سەگینکی تابلیی چاک بوو ، بەلام مام (باچۆلا)
تەواوی تێر نەدەکرد لە سەرەکوژەو پووش زیاتر چیتری
نەدەدایێ . .

چەندجارم پێتوت : نەختی ئاردی گەنمەشامیم بدی بۆی
تیکەڵ بکەم ، رەزێل بوو دەیگوت باشە بەلام نەیشیدەدا .

پنج شەش سالى بوو لەگەڵ کاتىرىن بزنەگەلمان دەلەو پەندە . .
مەنەى تەواوم پى بوو ، دەهاتمەو نەو کۆلىتى ، چىلکەدارم
کۆدە کردنەو لە ئاگر دارم دەنان و ئاگرەم دە کردەو ، پىم دەدەنە
بەرى . . دەتدى وەنەوز دەبىرەمەو . . .

مەن دەزانم کاتىرىن جى خۆى گرتەو و رى گورگان
نادا نەزىک بىنەو ، خۆ ئەگەر شىكى وایش بوو ئەو
ئاگادارم دەکاتەو . . ئەمەش شىكى جوان بوو بەلام چى قەوما ؟

ئەو رۆژە ، يا بابلین ئەو بەيانى يە کەلەخەو رابووم بزنە بە ئەکىم
نەدى ، ديسان (کاتىرىن) يشم بەرچاو نەکەوت . . سەیرە ؟ !
چى رووى داو ؟ دواى تۆزى تەماشە دەکەم دەگەپتەو بەتەننى يە
بە شوئیدا چووم بزنەردىن سى يە کەم دۆزىەو بەلام چۆنم دیتەو ؟
گورگ کەلەو بەلى کردبوو ! کاتىرىن راوى نابوون بەلام باشى چى ؟
ئەوان کارى خۆيان کردبوو . .

دەم و قەپۆزى خۆياناوى بوو ، ئەمەش وادەگەننى کە تيان
بەربووە ، شىکەهەبوو کە لەلای مە روونەبوو ئەویش ئەو بوو
داخۆ بۆچى نەو پى گویم لى بى و خەبەرەم بىتەو .
بەرامبەرمان بەردەلانىکە ، هەر بەردى کەرتە شاخکە
بۆخۆى ، ئەمەش دەنگدانەو زلتر دەکا ، ئەگەر بلىن دەنگى
خۆيم نەبىستوو . بۆچى گویم لى نەبوو ؟ لەبەر خۆمەو و تەم :
(بيارە کە ئەمە رووى داو مە لەخەوئىكى قوول دابووم) .

روژى (ديسان هر روژىكى پايزبو) ، تهىكى چروشىدار
 دای گرتبوو هر بهر زده بوووه و نه ده بوووه تاكو داده كشيده وو ••
 وهختى گورگانه •• گورگ تهو وهخته يان له هه موو وهختان
 يى خوشتره كه خو له نيو تهو تاريكيدا وهشارن • تهوله عه تيهش منى
 به تيجير هه نيزاردبوو •• بزىك كه وته ماعه ماع ، منيش هاوارم
 كرد •• كاتيرين راپه پين و وه پينى يه كبوو ، كه وته دواى گورگى ،
 هه ندهى نه برد به دم و قه پوزى به خوينه وه گه راپيه وه ، چ سوراخى
 بزنه كه يش ديارنه بوو ، له ريخولهش به در چيدى له نيو دوله كه دا
 نه دوزيه وه •• دم و قه پوزى خويناويش خستيه گومانه وه ،
 تهو ده گه نى كه سه گه كه به گز گورگ دا چوو وه پرى داوه تى ،
 تهو تا دم و قه پوزيش له خوئى گورگ خه تانه مه گه روانى يه ؟ ،
 به لام كه بيرم لى كرده وه : باشه ته گه راست بى تىك بهر بوون •
 داخو گورگ كاتى تهو هه بووه تاوا به رحه تى چنگى تى بى
 به جورىك له يخوله كانى زياتر نه مئى ؟ خو ته گه شه پيكيش
 بووايه تهو سه گ وه پى هر ده بستر ، منيش نه سه گ وه پرو
 نه ده نكى ديم بهست •• تو بلى خرت خرتى تيسقانى بزنه كه
 كه گورگ ده بهارى بگانه گوى ، به لام سه گ وه نه بسترى ••••
 تهو يان كه مهاله •• ! •

گومانم زياتر بوو •• وتم : چاو پروان ده بم و خومى بو له بوسه
 ده نيم داخو ليره وه به دوا كاتيرين چ ده كا •• شىكى تريس سه رنجى
 راكيشام : پيشان سه گه كه كلكى قه قه ف ده كرد ، به لام تيسا

ئەو تا لە ئاستى پىشتى يەو دەريز بوو ئەو • ئەمەيان گەزى •••
 گەزى دوو مەيش ئەو بوو كە سەگى كەللەبۆرە وای لى هات
 بن بىزىنگ و سەركوزەرەى دەدرایى ، بۆنى دەکردو پەرش و بلاوى
 دەكردهووە بە پىيان دەى شىلا ئەمەش مانای وایە كە تىرەو نایەوئ
 بىخوا ••

ماوە پى رابرد ، ئەو تا جارىكى تر گورگ بە ديار كەوتنەو ••
 دەستم دایە دارىك (پى قىمەتەنە قەلەوترىن كوورىان
 هەلزاردبوو ، رەفەندىان) ، بە لى رەفەندىان و بەدوایی خۆشيان
 راکىشا ، (كاتىرىن) یش بەدوایانەو یە •••

چاوە پى نەبووم تاكو دەگە پىتەو •• بەدوایاندا چووم ،
 سەركەوتم تاگەيشتمە لوتكە ، تەلانىكى دەپشدا بوو ، ئىنجا
 دەگەيشتمەو گوزەرئى و دەردەچووەو • لە شوپىكدا تەماشام
 دەكرد ، هەموو شىكم لى دياربوو •• كوورەكەم دى كەلوكۆم
 كراوە و فرى دراوە ، گورگەكەش هەر (٣٠) ی هەنگاو بەو لاوەیەو
 دەپشتمەو • كاتىرىنىش بەسەریەو وەستاوە بە كەلەو چرنۆكان
 لەعەت بۆ دایكى دەتیرئ •• كەواتە هەر گورگى گۆرىنە ،
 هەرگىز لەو باوەرەدا نەبووم ، كەچى ئەو یىرم لى نەدەكردهووە
 و بەخەیاڵمدا نەدەهات بەچاوینم •

كاتىرىن تاكو خواردى ، خواردى ، ئىنجا كسایەو بواری

گورگیش بدا دەست پئی بکاتهوه ، گورگ دەخواو کاتیرنیش
تیهوه پاماوه دەم ئەتەقیتی ۰۰ !

هه موو شتیک روون و ئاشکرایه ، کاکه له براله ی خویان
کردوو ، ! •

ئەوجار تیگەیشتم کاتیرین چ دەکا ، بەلام ناتوانم بە تەنئی
حوکم بەسەردا بدم ، چونکه مام باجۆلا ئەو لە غەنەتی یه ی خوئس
دەوئ و بەتەمایه بەری بۆ باوئ • و تەم ئەوه ی دیتە پئی دەلێم و
ئەو چۆنی حوکم دەدا بیدا •

مەسەله کەم بە مام باجۆ و ت ، بەلام پرۆای نەکردو و تی :-
بە چاوت نەدیوه ، بە خەوت ديوه ! سەگ و گورگ چۆن
دانوویان پیکهوه دەکوئێ ؟ •

—: هاوبەشن مام باجۆ ، بەچاوی خۆم دیتن •

—: نەخێر کاری وا نابێ ، شتی وا مەحاله •

و تەم :- وادە کەم بەو چاوانه ی بینی •

ئێر خواو راستان روژئی ، چاکم لەبیر نەماوه چ روژئی بوو ،
بەلام لە دەورو بەری جێزنی (قەدیس دیمتری) دا بوو • دیار بوو
مام باجۆ قسە ی خۆی بری و پئی و تەم :- دەچم داران بۆ کوخه که
خر دەکەمهوه ، تۆیش لەو ژۆرانه له (فایراک) ، (ئیمه بهو بهسته
دەلێن فایراک) بزەگەل بلهوه پێنه ، پاشان و تی : تۆ لەوئ خەریکی

لهوه پاندنی بزنه گه‌ل به منیش خه‌ریکی دار کو‌کردنه‌وه ده‌بم •
 رویشتم ، کاتیرنیشم له‌گه‌ل بوو •• ته‌ها !! بوو ، !! هه‌ر
 تازه بزنه‌گه‌ل که‌وتبووه سهر له‌وه‌پړی که‌یه کیکیان که‌وته ماعه ماعه ،
 گورگه‌که خوی شاردبووه ده‌یزانی روومان به‌ره‌و کوئی‌یه ،
 چاوه‌پړی کردبوو تا تیده‌پهرین و تیچیره‌که‌ی رفاندبوو ••

کاتیرین وه‌پړی و که‌وته دواي گورگه‌که به‌لام من نه‌متوانی
 له‌نیو قامیشه‌لانه‌که‌دا بیانینم ، قامیشه‌لانیکی چروپرو هه‌لچوو بوو
 بنیاده‌م سهری تیا ون ده‌بوو ! ته‌ن‌ها له‌رینه‌وه‌یم ددی ، دیار بوو
 به‌ته‌نیا ری‌ی ده‌کرد ، له‌جوولانه‌وه‌یا زانیم بزنه‌که بو‌کوئی
 راده‌کیشی :

هاوارم کرد

— : مام باجو ، مام باجو ، ومخیه‌تی وهره •

به‌لام تا مام باجو کوئی لی‌بووو هات گورگ له‌گوزره‌که‌ی
 به‌رامبه‌ر بوی ده‌رچوو ون بوون ، پاشان به‌خو و به‌بزنه‌وه
 دۆله‌که‌یان‌پړی و خوی ده‌که‌لینیک ناخنی له‌ویدا وه‌ستا ، من و مام
 باجویش له‌دیاریه‌وه وه‌ستا بووین • گورگه‌که پړی دایه بزنه‌که‌و
 کوشتی ، ملی که‌لاشه‌که‌یشی راکشیا کاتیرنیشی به‌دواوه‌یه
 نه‌ده‌وه‌پړی و نه‌خویشی تیک ده‌دا •

مام باجو هاواری کرد :

—: له عنەت له شیرى سەگ ، ئەو چى لى ھاتوو ! گۆپاوه ؟
وتم :- راوہستە ئیستا دەبینى چى لى ھاتوو •

وہستاین ، تەماشامان کرد ، کاتیرین نەك وہ کو دوژمنیک ،
بەلکو ھێمنو لەسەر خو لە گورگی نزیک دەبووہ •

گورگ سەیرىكى دەوروہەرى کرد ، بى ئەوہى کەلەکانى
بشارتەوہ یا کارىكى لەو چەشنە بکا تەماشای کرد نە سەگ
دەوہ پىو نە گورگیش کارى دەکا •• تىک گەشتوون ! لەعنەت
لە شیریان بلى چ چاوو پراویان کردبى ؟ ، داخو چیان دەچاوى
دايە ئاوا تەبان ؟ ، نازانم ، بەلام گورگ وازى لە بزە کە ھىناو رى
بۆ کاتیرین چۆل کرد •• چووہ ئەولاوہ • کاتیرین لە بزە کە
نزیک بووہوہو کەوتە ھەللووشینى ، وہ کو گورگى کەلەبى لى
گیر دەکرد ، بە چرنۆكى پارچە پارچە دەکرد ••

مام باچۆ لە سەرسامیا دەمى داچەقى بوو پرۆای نەدە کرد ••
ھىچى نەگوت ، کشایەوہو ھاوارى کرد :

—: راوہستە !

گەپرايەوہ کوخە کە تاپرە کەى بىنى ، کە بەسەداى گوئى
دارستان کەپ دەکا •• من نەمدەزانى بۆ ئەوہ چووہ ، بەلام کە
ھاتەوہ دىتم ئەوہى بەدەستەوہ بوو •

سیرەى لى گرت ، رەنگى داچکوپاو بوو بە خەزنەى سى ••
ھاوارى کرد :

— : ده يکوزم گجیوله ی بیره خاینی ده کوژم ! له گهل گورگان
خو لیک ده داته وه ؟ به لام زور دووره چاوه پئی ده کهم تا
ده که پته وه ینجا له تهختی نیوچاوانی ده دم ••

•• مهش وا ده گه یئی دیاره تا ئیستاش روحمی بو ده بزوی ••
دانشین چاوه پئی مه وه بووین تا کو کاتیرین تیر ده بی •

— : کاری بزنی له کار ترازا ، با وازی لی ینین تا پیش مردن
تیر ده بی ، سه ره رای مهوش زوری به دلسوژی خزمهت
کردووین •• مام باچو دیاربوو له رزی پیوه نووسا ••
پیم وت :

— : خزمهتی کردین ، راسته ، به لام مام باچو ئیمه نه گهر ئارده
گه نمه شامی نه ده یئی برسی ده بی • مه و جار تیگه یی خزمه ته که ی
سوودیکی نی یه ، ئیتر بوو به دهسته برای گورگان ••

— : نه خیر ! نه ، به هو ی برسی یه تیه وه نی یه •• پهروه رده ی
فیل و مه کرانه •• راستی مه سه له که نه وه یه •• پهروه رده ی
فیله فیل ! وای به خه یالدا هاتوو ، « گهر ئاگاداری بز نه گهل
بم و نه بم وه کو یه وایه ، که نه وانش (قه لی) م ناده نی با
به خوم بیکه م ، •• مه وه تا کردیشی •••

•• قیزاندی •• ده یکوژم ، لی ی خوش نابم •
ده یکوژی و ده یکوژی ، به لام تا پری به رز نه کرده وه ،

كاتير نيتس تير بووو بواری دایه گورگه كهو رۆی ، دۆله كهی
بپی و تاوی وستا تۆزی ئاوی دهسه ركردو كهوته رۆشتن •

—: دهی مام باچۆ دهی ته گهر راست ده كهی رفت لیته تی بیکوزه !
یا ده لیی پقت لی نه ؟ ! •

تا پره كهی بهرز كرده وهو سیره ی لی گرت ، باشان بیری
كرده وهو دایگرت وهو •• هاواری كرد •

—: ئای هه ی چه ند خاين ده رچوو ، دایکی پیره ••• چۆن وازی
لی دینم ، ته مپۆكه بزیتكم چوو سبه نیی هه مان كار دووباره
ده كاته وهو •• جارێکی تر تا پره كهی بهرز كرده وهو (بووم !!) •
كاتیرین راپه پری و خۆی هه لاویت ، دوو سی جار ان
خلۆر بووه وهو پیی جووت بوون •••

مام باچۆ پیی وتم :

—: بیتیره ! هه یوانتکی به فیل بوو ، چالکی بۆ هه لکه نه •• !
ناشتم ، ته نانه ت بۆشی گریام ، سه گم نه دیوه دهنگی بهو
جۆره پیی و نایشینم •• ته دی چاوی •• سهیری بکه به لام پیی ته وهی
قسه بکهی ••

پیی ره ق بوون • منیش وه بن خۆلیم دا •• مام باچۆ سه گتکی
دیكه ی بۆ ناردم ، کيسه يك هاپ راوی گه نمه شامیشی له گه ل نارده بوو
رای سپاردم :

—: ده ولکيکي بۆ چي بکه و خواردني بدهيي •

ئاخري هستي يئي کرد ، به لام پاشي چي ؟ سه گه تازه که
دهستي کرد به خواردن ، بخۆ بخۆ تا کو ته واو قه له و بوو ، وای لي
هاتبوو له بهر قه له وای يئي ناخۆش بوو راوی گورگان بئي مام باچۆ
جاريکي دي له چۆکي خۆي دا ...

داني ييدا ده نيتم که من له مه سه له ي به خيۆ کردني کسۆکان
به سه هوو چوو بووم •• تيري ده که ي قه له و ده يي راوی گورگان
ناني تيري نا که ي له گه ل گورگي ده يته ده سه ته برا •• بۆيه که
خواردني ده ده مي زۆر و رياو ئاگادارم ده بم •

روژگار عیسیاوا

لهو سالانه‌ی جیڤل بووم و خوینم ده کولاء، باوه کو نه و نه دیش
بان و تیکسمپراو نه بووم ، بهلام بههیز بووم ، تفهنگم بهشانه وه بوو،
خه نجه ریشم له تهنیشت خه نجه ری ده بهر پشتی دابوو ، دوو بوون
یا سنی بوون له بیرم نه ماون ، بهلام ده مانچه کم لیره ، له
که له کئی بوو ..

هموو ده یانزانی سهر دانانوینم ، بویه ، که یه کئی ده یو یست
تافره تی هه لگرتی له دوو منی ده نارد . له وان روژگارانه شدا که
پیاو روژیان بوو ، ژن هینان به قسه‌ی خوش نه ده چوووه سهر .
هاوسیه کم تافره تیکی له ! (ناستان) خوش ده یست
جاریکیان ونی :

— : بلى چەندەت دەۋى بۆمى راست كەي شووم پى بكا ؟

ۋىم :

— : سى دانە لە سەد لىقە كان و دوو سەد لىقىش بۆ خوار دنەۋە ،

ھەموۋى دە كاتە پىنچ سەد لىق و زەماۋەند ساز دەپى •

رېك كەۋىن و ، دۋاى چەند رۆزى چۈۋىنە ناستانى • •

چۈار غەرىبە ھەر گەيشىنە گۈندە كە كارمان لە كار ترازو ئاشكرا

بوۋىن •

بە كچە كەيان ۋى : ! بەھەر حال دە ترفىن !) ئىتر ھەرگىز

ۋەدەر نەدە كەۋىت ، برا كەي تەنگى ئامادە كىردو ۋى : (باين !

كەللەيان دۈبەدەر دە كەم •)

يەك دوو رۆزان چاۋەپى بوۋىن ، نەھاتە دەرەۋە ، رۆزى

سىيەم (شوكرى) كە دۆستىكى دىسۆزم بوو لە ناستاندا ، ھاتو

ۋى : ھەستىن ، ئەۋان رۆشتىن چۈۋىنە بلاتىچى بۆ جوۋىت

كىردىن ، ۋىم : ئەدى كچە كە ؟

ۋى : كچە كەيش !

ئەۋلا باشتىر ، مىرگىكى لىيەۋ كەشىلى لى نىيە

دەستەۋە كەرىپى بكا •• راستە برا كەي ھەروا ئاسان نىيە بەلام ئەۋ

تەنيايەۋ ئىمەش چۈارىن ••

روووو (پلانتیجی) وەر سوپاينه ووهو شهرابو عاره قشمان
له گهل خو برد ، به سهر ريگاو به بهر ريگادا روشتين : تا گه يشينه
سهر كانياويكي ژير دار سنه و به ريكي بهرزو هه لچوو ، لهوئ
چاوه پئي بووين •

کيلگه نزيك بوو ، دهماندين خوشك و برا جوتيان
ده كرد •

وتم : با دست پئي بکهين عه روق بخوينه ووه تانيه پړو ئه و
کاته ي کچه که دئي گايه کان ئاوبدا ئيمهش ده پرفتين •

به لام پياو شتيكي ده لئو له شتيكي تر هه لده نگوي ! شوانئي
ئيمه ي دى له پړوخ کيلگه که دا خو مان شاردو ته ووه ، و سهر
دار سنه و به ريكي بلند که وت و پي به ده نگ هاواري کرد :

— : هو •• هو شهبان ئاغا (ئاخو برايە کەيشي وه کو من ناوي
شهبان بوو) پياو له دو له که دان پياو وو •• ، خوشکت
ده رفتين ، پياو •• ده •• ، !

به پياوه کانم وت :

— : کار له کار ترازا ، با وده رکه وين :

برا که ي که بينماني خوئ ئاماده کرد ، داسه که ي به دار خو خه که وه
بوو ده ستي دايئو خوشکي ده پشته خوئ گرت و هاواري کرد :
— : له کوئ هاتوون پرۆنه ووه ئه وئ ، دنا واده که م دايکتان

سنگتان بۆ بکوتی ! پاشان بۆ ئەوەی لێی نزیک نەبێتەوه بەرد
بارانی کردین •

تێمە دەچوینە پیشی و ئەویش بەردی دەهاوێشتن
هاوارم کردی :

— : دەبێ ئەم کارە مەیسەر بێ ، ئەگەر ئێشەکەیش پەيوەندی
بە گریانێ دایکانهوه هەیه ئەوا من لە تۆ بە جەرگ ترم •
داسەکەت فرێدەو پرۆووە سەر کاری خۆت ، خوشکێشت بۆ
شوێنێکی ناخۆش نابەین ، دەبێتە شار •
قێزاندى :

— : بۆ دواوە ! دەنا سەرتان پان دەکەمەوه !

دیار بوو هاوڕێکانم شەقاویان کورت بوون و نەختی
سڵەمێنەوه ، بەلام من نەووەستام ، دەستیکم لەسەر خەنجەر و
ئەوی تریشم لەسەر دەمانچە بوو ••
بانگم کرد :-

— : ئەگەر مەسەلە ، مەسەلەى سەرپان کردنەوه بێ ، وەرە پیش
خەڵال زاده مەنت نەبێ ، تەکانم دا بیگرم داسەکەى بەسەر
سەرمدا هەلاوێت ، ئەگەر خۆم نەدا بوایە لاوه ، زۆری نەما بوو
بمکا بە دوو لەتەوه ، بەلام دەستی هەر بریندار کردم ، لێرە
لە بازووما پارچەیکى لێ دامالی تاكو بردیەوه سەر

تېشقان ئىتر دەستى چەپەم نوقستان بوو •

بەدەستى راستم ملىم گرت و دامېنایەووە هەندى لە نېيى له
له عاردمدا ، ئەو کات من خورت و بە ھێز بووم بە جۆرێک ،
دەمگرت و نەمدە پاراست ••!

کلاووی چۆکم لە زەوی گیرکردو بە دەستە ساغە کەیشم
شوارپکیکم دەست دایو بەربوومە سەری و قەوارەیکى
هەندەم تى کرد • شوویتیکیشم کردەووە پێمان لەدار سنەوبەرە کە
بەستەووە برینی سەریشیمان پى تیار کرد ، وەك عەمامە لەسەرمان
ئالاند •

ئاوړیکمان لە دەوروو بەرمان دایەووە ، تەماشادە کەین
خوشکە کەى رای کردووە ، لەو کاتەدا تى تەقاندووە کە ئیمە
خەریک بووین حیسابمان لەگەڵ براکەى پاك دە کردەووە ••
« ئەدى ئیستا ؟ ! »

بەسەر زاوای جیحلمدا قیراند :

— : ئەرى تۆ چى ؟ مەپى ؟ لەعنەت لە شیرت چاوت دە کویدا
بوو ؟

ئەملاو ئەو لای بۆ گەراين ، لە ناو چەند درەختىکى تازه
هەلچوودا دۆزیمانەووە ، برۆى وێك هینابوونەووە بەبێ دەنگى لى
راکشابوو •• هەلمان کوتایە سەرى ، رابەپى و لە گەلمانا کەوتە

دەستە ھەلمان گرتو گەياندمانە (دىگىنگۆف ئازماك) •

پېش ئەمە ، زۆرى تىشىم رىفاندوون ، بەلام وەك ئەمەم
نەدىووە نەدىووە ، چ لەبارەى ھىزو ئاقەتەووە چ لەبارەى عىنادىيەووە ،
ئىسك ساغ ، تىك چەقىو ، ئەگەر باسى شتى دىكەيشى نەكەيش
ئۆمىدەم واىە كاكاغە ئەم سەرشىتى و كەفو كۆلە نەيشى !

لە دارستانەكەووە بەرەو (گرۆختۆ) شۆپبووینەووە • لەو
بروایەدابووم براكەى لەگەل چەند كەسىك • بە دوامانەووە بى ،
بۆيە رىگەى خۆمان گۆپى و لەباتى ئەوەى بەرەو (دۆفلن)
برۆين ، بە پتان بە ناو دارستاندا كەوتىنەپى ••

زۆرى ماندوو كردين ، ئىمەش دامان گرتو رامانكىشا
ھاوەل كراسو ھاوەل كراسى تىزمال تىزمال بېو •

كاىراى زاوا يەك بە خۆى ھاوارى كرد !

— : با وازى لى بىن ، جى بىلن ! كوپە خۆ ئەووە ئافىرەت
نىيە دىنەيە !!

— : بىگرە ! ئەووە نىچىرى خۆتە ! دەتەوئ وازى لى بىن لە
دوايدا پىمان بىلن پى نەوستان ؟

باشان شۆرپووينەووە ، شۆپبووینەووە تا رووبارى (گرۆفۆتۆ)
دەبى لە رووبار پەپىنەووە جا بە (ھەمامى بۆنارد) بەرەو (دۆفلن)
برۆين •• دەبى لە رووبارەكە پەپىنەووە ، بەلام چۆن ؟

رووبار شیلووه وەك شیتان كەفیی دەكاو تیز تێدەپەڕی ، پردێك
هەیه ، بەلام لە گوندی یەو بۆ ئیمە نابێ و پێویستە بەهەر جوړیکیش
بێ لی ی دوور بکەوینەو .

لە خۆمان را نەدی بەپێنەو ، هەستاین گەپاینەو زیاتریش
لەبەر ئەوەی چونکە هەردوو یارمەتی دەرە کەمان رازی نەبوون
بەپێنەو ، دیاربوو رووباریان ترسناک دەهاتە پێش چاو ،
ئافرەتە کەش قورس بوو و نەشی دەویست لە خۆرا خۆی
باویتی .

بە کابرای بە حیساب زاوام وت :

— : بێخەرە سەر پشتم

جوانە جوانە . . بەلام نەهەندە بالای بەرزە کابرا بە ملیشی
راناگا ، ئەدی چۆنی هەلگری و بیهاوێتە سەر پشتم . .

بانگم کرد :

— : داوهرهوه ، داوهرهوه با سواری سەر پشتم بێ . .

داهاهتەو ، بەلام ئەم سواری نەبوو ، هەولم دا بێخەمە سەر
پشتی ، بە دەستێك هێزم بێ ئەشکا قاجی لەزەوی چەقاندن و
لە جێی خۆی نەزرووت . . خەنجەرم هەلکێشا بۆ سنگم
بردوو و هاوارم کرد :

— : هەر ئىستا خوڭت فېر دەكەم ! ، خەنجەرەكەم نەختە نەختە
پالدا خۆى داھىنايەو ، زياترم پال پېو ، زياترى خۆ
داھىنايەو تاكو كەوتە سەر پىشتى زاوا ، ھەلگرت و يەكسەر
بۆناو ئاو .

دەستم دە ئەو كۆى ناو بە سەرمدا قىزاندا :
— : بېرۆ ، ئاوپان مەدەرەو ، من قاچەكانى دەگرم • رۆيى ،
رۆيى تا كەوتە ناو چاڭك و دەتو ئاويكى شىلودا نقوم بوو ،
ئافرەتەكەيشى لەگەلدا بوو ••

ئىتر لە گۆرەويەكانى زياترم لە دەستدا نەما ، ھاوارم كرد !
(ئەى ھاوار ھەى بوو كە شوخ رۆيى !) ، خۆم لە ئاوەكەدا
نقوم كرد ھەر گرتەم و نەمگرت كوڤر بووم چە نەدەدى ، ئەمن لە
ئاوئى ناترسم ، بەلام نە ئاخىر ئەو ئاوەبوو ، تىكەلەيكى
ترسناك بوو لە تىشەبەردو رەگ و رىشەى درەختان ، ھەندىك لە
سەكت رادەچوون ، ھەندىكەيش لە شانت ، ھى وايش ھەبوو
و پەپانت دەكەوتن و بانگلوڭزىان دەكردىو ، جا پياو خۆى پارىزى
يا يەكەيكى تر ، ئاخ خۆزگە بە دوو دەستان دەبووم ، بەلام نە بە
دەستىكم ؟؟

قاچى ئافرەتەكەم گرت ، بە دەستى نا بە ددانم گرتن ، بە
دەستەكەيشم رەگە دارىكم گرت و تا كەنار بە سەرىدا رۆيشم ••
دوو سەعات بوو نەمان دەتوانى قسە بكەين لال بېووين ،

شین هه لگه پرابووین له بهر مانگه شه وی ••
نیوه پو بوو که له گه ل براکه ی پتک وهره اتینو به دوا ی
ثافره ته که که و تین خور ئازایی هتاما نه وه ، ئه وی تر له بهر
مانگه شه ودا بوو •

ههر دانیش تین و دانه نیش تین ، وتم :

— : ههستن با برۆین !

ثافره ته که قیراندی :

— : ئه من بیرمدا سهر ناکه وم ، باشر وایه ده ئاویم باوین !
وهرم کیرایه وه وتم به خووشی قسه ی له گه ل بکه م :

— : ههسته ئامینه ، به خووشی ههسته ، نابی چی دی خوگران
بکه ی ، ماده م تیمه نکات لی ده که ی نابی چی دی خووت
گران بکه ی ••

— : نه ! •• هه رگیز ، برایه کم هه یه له (دراما) ، ئه گه ر پی ی
بلییم به لیرانت خه نی ده کا ، لیم گه ری نامه وی شووبه وه
بکه م •• لیم گه ری •

کا برای زاوا دانیش تین و به ترسیکه وه چاوه پروانی ده کرد
ونم :

— : ههسته ، به میبردت ده ده یین ، ئه وه تا شوپره سواره که ت
ئه وه تا !

— : ئەو (شۆپە سوارەم !) ناۋى جالېم گەپى : لېرە دەمرەم ••
لە جىي خۆم نابزووم !

دەمانچە كەم ھەلگىشا لولەم تىي كىردو وتم :

— : ھەشتم كووشتون ، تۆش دەستە ھى نۆيەم ، جا ئەگەر
دەرحال رەپى نەبى و نەرۆيى ، كوژراو ھەشتن تۆيش
نۆيەمىن •

بە نابەدلى ھەستايەو •• رۆشتىن •• رۆشتىن تاكو
دەمەو بەيان ، سەير دەكەم ! (بۆنار) مان بەجى ھىشتووەو
كەشتووينەتە خوار (كرىفۆيلۆ) و روومان لە (دۆفلن) دايە •
بە درىزايى شەوئى بەسەر رىگاۋ بەبەر رىگاش بە
گوزەرگاي بەر تەسك و بەناو دېكۋ دالدا رۆشتووين ، جلك و
بەرگمان پاتال پاتال بېو دەتگوت بەناو دارھەنەى پەپە كەردا
رۆيوە پارچەى بەساغى نەمابوو ، بۆ ئىمەيش بىي كراس و شەلوار
بەھەر حال ، بەلام چۆن لى بگەپىن كە ئەو بەم چەشنە بەشاردا
تېپەرى ؟ بە زاوام وت :

— : ھەستە برۆ دەستە جلكىكى بۆ بەئىنە ، با خەلكى (دۆفلن)
بەم شىوە نابەروئىكەى نەپىن • جوداى كىردەو و تى :

— : باشە ، بەلام لىمان گەپىن تاۋى بەتەننى بىن يەكدوو جار خۆ
لىك بسووين بەلكو ئەوە خوايە تۆزى دلى نەرم دەبى •

وتم :

— : باشه !

رۆشتن و رۆشتين ، قلفه‌ی پشتيدېم كرده‌وه و هاوارم
كردنې :

— : تېوه دپېشدا پرېون ، من نه‌ختې ته‌نھا ده‌ېم •

رۆيستن ، منيش مامه‌وه چاوه‌دېريم ده‌كردن :

جارېكيان له‌سهر پرېيه وستان ، كابر ا دياربوو شتيكي پې
وتو به‌رېيه كي دايېو له‌عاردى دا ، خۆى هه‌لداسه‌رېو
لاقي گرتن و ده‌ستى كرد به يارى له‌گه‌ليا ، رووى له‌گه‌ليا
خۆش‌بوو ، به‌لام ته‌و رانه‌ده‌وه‌ستا ، نه‌ختې لاربوونه‌وه‌و

به‌ره‌ويش چوون ، زاوا يا دوو يا سې جار ا به‌ته‌واوى
نازانم خلور بووه‌وه •••

وه‌ك هه‌موو جارې ، گهر كه‌رى ته‌و باره‌ى نيت بوچى خۆتى
ده‌ده‌يته‌به‌ر •• گه‌يمه‌وه ته‌وان و رۆشتين ، كابر ا نارد جلكه‌كان
بيني ، من و ثامينه‌ش له‌وې له‌سهر ريى (دۆڤلن) دا چاوه‌پرې
بووين چاوى له‌چاوى پرېم و تى :

— : بوچى ده‌مه‌ديه ته‌و گوله‌ى پيسم بكا •• ؟ شووى پې ناكه‌م ،
ناچمه دۆڤلن •••

وتم :

— : ده چي و ده شچي ! پاره ي هيتاتم وهر گرتووه ..

— : نه گهر مهسه له که په يوه نډي به مال هه يي : نهوا برايه کهم

خه نيت ده کا به ليره ي زړې به رامبر به ووي تويش وازم

لې بڼسي •

وتم :

— : له راست قسه ي من زړې ناکا هيچ ، ده يي بجي !

— : له گهل تۆ ، نهک ههر بو دوقلن ، بلې به تيو ده ريشدا ديم ،

به لام له گهل نهو ناچم !

خودايه ئيش چيان به سهر دي ؟ چي بکهم ؟ گريه که بو

خزي ، راسته ئافره تیکم له مالي يه ، به لام نه ئه مه يان ژنيک ونيوه ،

سپي يه ده ئي شيره ، چاوي وک خه نجه ري ده پرن ، به لام

مه مکي ؟ مه مکي براينه ته نووره ته نوور !!

— : هه ويره که ي پيوه دهو بخو !

بانگي کرد :

— : ده نه وي ؟ هره جيستا !

نهو کاته خه تا به خير گه پايه ووه .. به پيش خوم دا بو

کيلگه که ، خومان له گوشه يک دا خزان دو يه کتريمان له ئاميزي

گرت ، په لکه گياي پيوه نه ماوو ، هه موومان شتلا ، به سه رمدا

هاوار کرد : تا تيره به سه !

ئەي ئىستا ؟ بىيەم ؟ نەببەم ؟ لەبەر برادەرەكەم شەرم
 داىگرتبووم .. (نايەم) ..
 دلەكەمى لەناخەوۈ پىكا .. ھەستم كرد پەشىمان بوومەوۈ
 چاۋى دەمن بېرىۋو لىي پىسىم :
 — : لەگەل تۆ دىم ، وانى يە ؟

دلەم لە نىۋان دوو ئافرىتدا ، بوو بە دوو لەتەوۈ ، لەو حالەتەندە
 دەتەۋى دوو دلەت ھەبن يەكيان بۆ شەرف ئەۋى تىرىش بۆ زەۋوق و
 رابواردن : بەلام دلەي مەن يەكەكە ، ئەۋەندەي دابەشى دەكەم ،
 ئەنجام ھەر دلەي دەمىتتەوۈ •
 بەرەو شەرفم ھاۋىت و وتم :
 —

— : لەگەل مەن ناۋى ! ھىچ چارە نى يە دەبى لەگەلى بىچى •
 ھاۋارى كرد :
 — : لەگەلى ناچم !
 — : دەبى لەگەلى بىچى !!

— : ئەمە ناۋى .. ! ديار بوو خۆشى بۆ راكردن ئامادە كرد كە
 نىگامان لە يەكەي چەقى و تەكانىدا ، خۆم بە زەۋى داداو
 پاژنەي پىم گرت : بوارى ئەۋەي نەدام خۆم پى رابگىرى و
 كىل بىمەۋە ، ۋەك رەشەبا ۋا بوو : ۋەردەچەرخايەۋە
 دەردەبەرى ، بەسەر دېك ۋ چەقەبەردان رايدەكېشام ...
 بەلام مەن ۋەك كىمۆكانم لە پاژنەيەۋە گرتبوو وازم لى

نەدەھىتئە تاكو ساتمەنكى بردووو كەوت • كەفى دەردا بوو • سەر
زارى ، منىش ماندوو بووم ••

دانىشتىن بشوويى بدەين ، يىم وت :

— : ئىستا دەپويى ھا ؟

— : ھاوارى كرد •• دەستم دەبەر پشتى ناي ، تەسلىمى تۆ
بووم •• پاشان كابرا ھاتەو •• دەورەمانداو بەرەو دۆڭلن
كەوتىنە پى •

دەبووايە لە پردەكەى سەر رووبار پەپىنەو •• ئەنجا وەك
دەلن لە مالىيىن ، ئەمەش ماناي واىە بەھرازى خۆمان گەيشتىن ••
ئەو •• بە خايالدا ھات ، تىھەلگەم گۆرانى بلىم ، كاتىك بوو بو
گۆرانى نەبووايە بۆ چىدى دەست نەدەدا •

لە پردەكە نزىك بووینەو •• شىكمان لى راپەپى و ھاوارى
كرد :

— : بوو •• ستن ! دەنا وەدەكەم داىكتان خىرە فرمىسكتان بۆ
ھەلبارىتى !

لوولەى تەنكىم دى ، ھەر (دە) ھەنگاوان دوور دەبوو ،
ئاگاداربىن •• ئاگاداربىن •• سەرىكى بەستراوم دى زانىم كە
براكەتەى ، زانىووى لەو رىيە زياتر ، چ رىيەى دى ناچىتەو •
(دۆڭلن) ، بۆيە لىرە مە دەم رووبار لەژىر پردەكەدا چاوەپىي
كردووین •

که هاوړپیکم بهو کهین و بهینه ی زانی دیار بوو له پشتمه وه
ده روښت ، پاشان له سهر پرې په دا شوړ بوو وه و خوی له په نایه ک
نا • من له نیوه پاستی ریگا بووم ، ده سیتکم به ستر او ، ده مانچه که شم
له بهر پستی به پیش ته وهی دهستی بو بهم ته وه ده زانم به تفهنگه که ی
کارم له کار ده تر ازیښی •

— : نه جوولیته وه ! دیار بوو برا که ی هاواری کردو بهرو
رووی منیش هات خوشکه که ی بیاته وه ، لووله ی تفهنگی
بهرو رووی منه •• لهو کاته دا کڼی پروا ده کا ، خوشکه که ی
، که له نزیك منه وه بوو خوی دامه پیش •• تهو خوشکه ی
که به درېزایی شهو به دوا ی راکشما بوو ، پارچه ی کی
له جلکان به سه لاهه تی نه ما بوو ، ته کان بداو بیت له پیشم بوو هستی و
به خودی خوی بمپاړیزی ؟

به دهسته ساغه که مم له ناو قه دیم دا گرت و هاواری کی برا که یم
کرد :

— : تافه هه نگاو یکی تر باوینی خوشکت ده روو باری داویم !
روو باریش چ روو بار له زیرمانه وه خوځی ده کرد •• وای
لهو کاره ساته !

له جی خویم چه قاند •• بو دواوه •• بو دواوه خوشکه که یم
ده دهستی دابوو توندم گرت بوو بهرم نه ده دا • به سهر پرده که
تیده به پریم ، تهویش ته ماشای ده کردم بی ته وهی به دواو بکنه وی.

ياخود تەققەم لى بكا ، لەو ساتەدا ئەو مروفەم وەك مۆميايى ، يا
مروفىكى لە شەمى دەھاتە بەرچاۋ ، سېي بېوۋو ، وئەي سەنەمى
لىي دانىشتىبو تەنگەكەي فېيى داۋ دەستى بە چاۋان وەناۋ دەستى
کرد بە گريان ..

پاۋم نەدىبو بگري ، ئەوا دىتم .. ھاتە سەرم بگەپمەو
خوشكەكەي بدەمەو بەلام نەم کرد .. تۆ شىكت دەۋى كەچى
دەسەلات بەسەر شىكى تردا دەشكى و لە پاشان ھى سىيەم
چوارەم دەكەي .

بەم چەشنە بردمانە دۆفلن ، لەۋش يەكسەر بۆ لای شىخ ،
لىي مارە بكا ..

شىخ لىي پىرسى :

— : تۆ ئەو كابرايەي بە مىردت قبول دەكەي ؟

— : نامەۋى !

شىخ وتى :

— : بە راستى تۆ ئافرىتىكى قايمى ، لەبال يەكيان دەرھىناۋە

كەچى ئەو ھەر سوورە لەسەر قىسمى خۆي .. بىيە شەيبان بىيە !

لەدارستانىي بە رەللەكە . با لەگەل درندان دابى بەلكو ھۆشى

بىتەۋە سەر .. ئىتر كارى لەكار ترازو لىكىمان مارە كردن ..

دەپرسى : شەيبان داخۆ لە دوايدا بەجى گەيى و جى لى ھات ؟

دوو مانگ بوو یا سئ ، پښکوه یان گوزهراند جارېکیان به
ژنه که می وتبوو : ده یالالا (یالا) ! خوشک ! با پرۆین له گهل خۆم
به ره گهنه شامیان له بستماني بجین ، هزم لی یه فیرم بکهی داخو
گهنه شامی چوون ده چیرئ ..

میردی ئیزنی دابوو (پیش نهو جاری ری نه ده دایئ) رۆی
له گهل ژنه که می من فیری بکا گاهه شامی چوون ده چیرئ ..

له دوا یی دا ژنه که می من گه پرایه وه ، نه وه نه هاته وه ..
رووبارو رووبار رویشتبوو تا گونده که یان ..

باشان له دووی ناردم بچم لی بدوین ، لیم دا چووم ..
بیی وتم : له کوژ نهو زار به لیکاووم بکه ره وه ، با ته لاقم بدا
هرچی ده لی ئامادم .

لیم پرسى : جا که نهووم کرد چیم ده ده یی ؟

وتئ : دوو لیره و پارچه چه رمیک بو پیتاوان ، مهره زیشته
بایئ سئ جووته به لک پیچان ده ده می ، دیسان وتی :- کهنگی
نهوت کرد هه موو شتیک ئاماده یه .

گه پامه وه (دو قلن) ، کابرام گرت و پشم وت : نه گه
یه خه ی نهو ژنه ی بهر نه ده ی نهوا بچته به ره که ی ئاسمائش بو
تو نابئ ! .. ئیستاش نه گه ره هه زت لی بی نهوا ده بی جاری
پیشوو چوونمان رفاند بیر فینه وه .

بە ترسیكەووە وتی : نا نا نەكەى ، ھەرگىز : گەر تا دەشمرم
بى ئى ۋىن بىم دووبارەى ناكەمەووە •

وتم :- مادەم ئىشمەكە داىە ، بەرەللاى كە ، يەككىكى دىل نەرمتر
بۆ ھەلەگىرپىن ، كە ئەوئەندە كەللەرق نەبىو لە گەلتەزى •

— : ئەمجارە چەندت دەوئى ؟

— : سى لەو (سەد لىف) يانەو دووسەد لىفئىش بۆ خواردنەووە ،
ھەمووى دەكاتە پىنج سەد لىف •

وتى : — باشە دەتەمئى ، بىرۆ بەو ھارەى بلى نامەوئى •

— : پىويست بە بى گوتىن ناكە ، لەگەلم دىيە ناستان لەوئى با
شىخ لىكتان بكاتەووە ، پاشان چى بە چاك دەزانى دەيكەى •

چوونىە ناستان ، شىخ لە يەكترى جودا كەردنەووە تەلاقى دا ،
پاشان يەككى دىمان بۆ ھىتا ، رفاندان ، بەلام نەك وەك ئەوئى
پىشوو ، ھەر كەزىمان گرت و نەگرت كارەكە مەيسەر بوو ،
ئەوئىش دوو لىرەكەو ئەوئى لەگەلى گوتوبووم دايمى •

زۆرم ئافرەت رفاندوون ، بەلام تەنھا ئەوئىيانم كەوتە بەردىل ،
ئافرەتتىكى ئازا ، ھەر نىزىكى دەبىئەو دەبىنى لە ۋىن زىاتەر ••
ئىستاش بىرى دەكەم •• بەداخەووە •• !

بەلام ئەدى پىم نەوتى تۆ شىكت دەوئى كەچى دەسەلەت
بەسەر شىكتى ئىردا دەشكى ، پاشائىش ھى سىيەم و چوارەم
دەكەى ••• ؟ •

د، ده خټکې ډ، ډه گ

لڼم ده پرسى ناوت چى په ؟ سوياست ده کهم !

سالتکى ته واوم له م شارهيدا به سهر برد ، هه موو روژى
له سهر هم جټه داده نيشم ، تا ته و سه عاتى که سيک لى نه پرسىوم
» ناوت چى په ؟ « .. هه رگيز ، تو يه که مين که سى .. بويه
سوياست ده کهم ، خوا له سهر به ده نيکى ساغ راوه ستاوتان بکا ،
هيوادارېشم نه گه يته نه و راده يه مى گه يشتو ومه تى .

تايابرسيم ؟ تينووم ؟ نه خټر ، ته ماشاى رووى دهره و هم بکه
بى عه يېم ده ينى . که چه کهم شووى کردووه و له گونديدا ده زى .
منداله کهى له و په پى ته ندورستى دايه ، ميردى سه رو که ...
کوړه کهم له وه زاره تيدا بى ده لڼن گه ورمى نه ندازاران شايد

نامەيكي بە قەوارەنى چەرچەفنى ھەيە ، ئوتۆمىل دەياتە سەرئىش و
 ئوتۆمىل دەيھىتتەو ، ژنەكەي پرىشك و فەرمانبەرە و مووچە
 وەردەگرى ، لە ھەوزىكى فەخفەورى بۆرسلانىش دە ئاوى
 دەكەون ، خواردنم ئەمما خواردن ، جى و بالنگانىشم ئەمما جى و
 بالنگان ، لەگەل ئەوئەشدا ھالە مالىدا ھال نىيە ، تابلىي
 خەراپە ، بەلام چار چىيە ؟ لىي دەكشىمەو ، دەنسىم
 دەتویمەو ، نە تام لە خواردننى دەكەم نە دەتوانم لە بیرەخەوى
 رابچم ، سەرەپای ئەوئەش گەلەك خەلەت و بەلەتم لە مېشكدا
 دەخولتەو كەسى نايىنم بۆى بگىرمەو .

بىگىرمەو ؟ كەواتە بىم دەلەن دەبەنگەو بەلكو شىتیش ،
 سەرىنكى ئەم نموونەيە بكە : شىكى سادەو ساكار (ماست) .

بە كىرچى كورم و ت : كورم ! كىرچ لىم گەپى بابچم ماست بكرم ، لىم
 گەپى تاكو رابىم وەك ئىنسائىك كە خەلكى دەينى و دەينىن ، كە
 بانگى دەكەن فىنك دەيتەو ، مەگەر وانىيە ؟ وەلامى داىەو .
 ناچى . • لەوانەيە ئاگات لەخۆ بېرى ئوتۆمىلى شى خۆت پى دادا ،
 ئەو وەختە كى قۆر بەسەرى خۆى دەكا ، (من) • وەك وتم لە
 مەلەو دانىشەو چى بە چاك دەزانى ئەوئەى بكە !

جالە مەلەو چ دەكەم ، مالىكى گەورە ئەسپى تىا
 تاودە ، پانسۆتىكى ئەواو ، پىك و پىك لە ژوورەو
 رازاندراوئەو ، ھەموو شىكى تىدايە ، مافور لەبال مافورىيە تا

له پوښتيا ساتمه نه بهی ، عارده دارينه که ی لووس و خلیسکانه
هر له سهری بجولته وه ده که وی • - له ژووره وه پال که وه - ،
کورپه که م ده لئ له ژووره وه پال که وه ، بزی ، بخو ، بخوره وه و
بیر له هیچ مه که ره وه !!

تهی هاوار ! چوڼ بزیم ؟ له گهل کئی ؟ له گهل میز ؟ یا
له گهل سندووقی نوینان ؟! تهو خوئی و ژنه که ی تیواران نه بی
نایه نه وه ، له گهل گهردی به یانیدا ودهر ده که ون که ده شگه پرېنه وه
له پال یه کدی پروو به سندووقه که ی شهیتان داده نیشن فلیمی بینن ،
که وهختی نووستیش دادی پیکه وه پیم ده لین ههسته •• شه و باش ،
شهو ت باش خواحافیز ، شه و یکی خوش •••• تا به و جوړه وشانه
سالتک و - ته و نده یه پیک ده گه ی و لیک جودا ده بینه وه ، ته نانه ت
که مندا له که یان له ماله وه بی چاکتره ، یاری له گهل ده که م ،
چاوه دیری ده که م ، به مهیش ته م له سهری په رت ده بی به لام بوو که
چولی به که م - خوی لی رازی بی - له باخچه ی مندالانی داناوه ،
تیر هه فته چی جار لیک نه بی نایینم ••• هه موو یه ک شه مموانی •

ده زانی بو چی ناردوویه تیه باخچه ی مندالان ؟ تا کو وشو
قسه ی دیهاتم لی فی نه بی ، تا زمانی له نگ نه بی که من به شیوه ی
گوندی له گهل ده دویم • له و باوه په دای بازی جیوو منیوم فی ر کرد
بی ؟ نه خیر ، ته نها له پیش تهو قسه یکم له گهل کرد له باتی ته وه ی
بلیم (دار) پیم وت (شوول) •• منیش مه بهستم له داریکی

باریکه له بوو که بو لیدان به کاری دههین ، نیمه له گوندی پیی
 دهلین (شوول) ، له بهر شهوی باریکه له یه و له کاتی لیدان
 ده چه میته وه ، له دهستی نه وه که م نابوو نه سبه که ی پی لی خوړی ،
 وتم :- ها کوړم نه و شوولای بگره بهر نه بیته وه دایکی قیزاندی :-
 نه و شوولای چی یه ؟ بو نه وت (دار) ؟ تو بهم جوړه وشانه
 زمانه که ی تیک دده دی !!

— : نجا بوو کی چی تیدایه ، مندا له که هم جوړه وشانه یس
 فیرده بی - (دار) به نه ستوره که ی ده لین ، به لام باریکه که
 پیی ده لین (شوول) ، نه ویش هر له داره وه وه رگراوه ،
 لی گه پری با فیری بی له وانه یه پیوستی پی بی •

— : نابیه شوان تا پیوستی به (شوول) ی تو ه بی ، که ده گاته
 شهوی خویندن دوانا و دندیش ته واو ده کا زمان فیر ده بی ،
 نه و کات بریاری پیوست دده • • به هر حالی ، پیوستی
 به (شوول) ی تو نابی •

هر به هو ی نه شوولای شه وه بوو نیرد رایه باخچه ی
 مندا لان ! به میړده که یم وت : چاکر وایه ، من بگه پیمه وه لادی ،
 مندا له که ش بیته وه مالی •

به لام نه و کاره که ی برانده وه وتی :

— : هر گیز ! گه پانه وه نی یه • • ده گه پیمه وه به ته نی بزی ،

تا بکه و مه بهر زارو زمانی خه لکی لادی ! (ناتوانی بابی
به ختو بکا) ..

لیره پال ده وه ، بخوو بخوره وه و بیر له هیچ مه که ره وه ..
بخو ! به لام ئاخر نه چیشتی گهرم کراوه ی ناو
قووتووم بی خوش نیه ، ئه وه ی له قووتوو ئاخراوه ، که بابی
ناو قووتوو هموو شتیک قووتوو کراوه ، قووتوو ده که نه وه و
خواردن تی ده که ن له هموو ئیشانیس ویراتر بوو که کم تیزاوی
به سهر داده کا .. که چوو ئه له مانیا ، دیتی له وی هموو شتیک به
تیزاوی ده خوون ، ئه ویش ههستا ئامبریکی ئاماده کردنی کپی ههر
تهواو ده بی دروستی ده کاته وه وه بلی ی قهت تهواو نابی ، گوشتی
گوپله که ، گوشتی بهراز ، شیخ مه حشی همووی تیزاوی له گه ل
دایه ، نه ده توانی چه شنی ئه و دانه بناسی که ده بخوی ، نه
ده شتوانی نه بخوی !

زنه که ته بیات تیزو مزوپه مۆنج داده گری ..

جاریکیان به (کیرچ) م وت :-

— : ده بی ئه و تیزاوه ی له بین بهری !

— : بو ؟

— : چونکه سه بارهت به وه وه گه ده م ئازارم ده دا ..

— : راست ده که ی ، ئه مهش مانای وایه که تو تووشی قورحه

بوويت به يانی ده تبهه معاينه نهت ده کهم • نه گهر نووشی بوو
بی ده بېرن •

— : بېه ! بېه به لکو بېرن •• چی ده بی بابی ، با بېرن
با ، سکم هه لډپن ، به لام با له تیراویم رزگار بکهن ،

جاریکیان هزم چووه نه وهی نهختی سیرو خوی بکوتم و
له گهل سرکه خوراکیکي ټینسانی بخوم ، نهو ژمه وهك دهرمانی
یهك ساته بوو بوم له دواي تیراوی بهرینز ، دووباره و سئې سارم
کرده وه ، به لام جاری به سه هوو چووم له بیرم چوو په نجه ره کان
بکه موه ، دیار بوو دکتورهش بونی سیری کرد بوو ، وتی :-
بونی چ که لاشه ټکه نه م بونه ؟

نهمتوانی دروئی بکه م ، یم وت : سیر •

— : جا سیر لیره چی ده کرد ؟

— : تو •• وه لاهی چیت لی یشارمه وه جنیم و خواردم •

(کوره کهم ده کونم) ••• چ هات و هاواری نه کرد له گهل
نه وهی پریشکشی ده هاویشن ، نهی قیزاند ، نهو به و جوردهش
نی یه نه وه نده ساده بی •• هیمن و له سه رخو دپه یقی به لام به
شیوه یهك ، داغی ده کردم •

— : زورباشه ! به خوا جوانه ، به خو به کیرچی نه م ناو ماله مان
له چوار قورپنه ی دنیایی کوکړدو ته وه ، توش دی ی به

سیری گولاًو بزینی ده‌که‌ی ، کاتتۆره‌که‌ بۆ‌گه‌نی کردوو،
دارتاشی بانگ ده‌که‌م بیگۆپۆی ، ئیتر له‌مه‌و دوا هه‌رگیز
ناتوانم یشموازی میوانان بکه‌م .

دوای کۆششیکێ زۆر رازیم کرد که‌نتۆره‌که‌ تێک
نه‌شکینی ، پیم وت : ئه‌مجاره‌ش چاو له‌هه‌له‌م به‌وشه‌ ئیتر جارێکی
تر چاوت به‌ سیری ناکه‌ویتنه‌وه . با ئاشت بینه‌وه ! ئاشتی .. جا بۆ
ئاشتی؟! دوو جارانه‌م به‌شداری شه‌ر کردوو ، جاری یه‌که‌م له
پیشه‌وه‌ بووم له‌ جاری دووه‌میشمدا له‌گه‌ڵ ئه‌وانه‌دا بووم که
ئازووقه‌مان بۆ که‌تیه‌که‌ ره‌وانه‌ ده‌کرد ، ئه‌وه‌شت پێی بلێم له
شه‌ردا ، نه‌ ترساوم نه‌ مردووشم ، به‌لام ده‌توانم بلێم که‌ مرووف
ده‌شی به‌ هۆی (ئاشتی) یه‌وه‌ له‌سه‌رخۆ بمری . مه‌سه‌له‌که‌ت بۆ
رووتتر ده‌که‌مه‌وه .-

مرووفی له‌ مانی دانی ، وازی لی بینه‌ بی کارو کاسبی ،
هه‌موو شتیکی به‌ تیزاوی ده‌رخوارد بده‌ باسی بایی به‌ بارانی بۆ
بکه‌ .. حه‌ياتی لی ده‌بریی ؟

به‌ کیرچم وت :

— : که‌ بۆ کردنه‌وه‌و داخستن ده‌چیه‌ لای بناوانی ، هه‌ندی
قه‌دی (شۆره‌ بی) م بۆ له‌گه‌ڵ خۆت بینه‌ سه‌به‌ته‌ی پێ
دروست ده‌که‌م .

كورەكەم وتى :

— : تۆسەبەتەي خۆت دروست كوردوو ، بۆ خۆت بە
رەحتەي دانېشەو لەدوو ئەوەي بە كە بە چاكى دەزانى !

(بەرەحمەت) بۆ ھەر لە داىكى دەكا ، قسەيەك دەكا
لىي نايىتە خوارەو تەنانەت ئەگەر چەند سالىكىشى بە
سەردا تىپەر بوو بۆ •• قسەيىكى كرد لىي پەشيمان نايىتەو •• ئەو
ئەندازيارەو تەنھا لە ژماران دەكا ، (۲) لە لاي ئەو ھەر دەكاتە
(۲) ، سفرىش ھەر سفرە ، لەوەي زياتر قسەي قۆرە ••

(شەو شاد ، راکشى بەلکو خەوت لىي بکەوى) !
راکشى بەلام نەووى ، ھەر پال دەکەوم و ناکەوم ھەست
بە کىزى و سەرسوران دەكەم •

با حالى خۆمانت بۆ بگىر مەو •! پىم دەلین ، بابە بۆچى تىمە
لەگەل ئەوەش وىکرا لە جىگايىكى دەزىن و لەسەر يەك خوانىش
دەخۆين لە يەكترى غەريين ؟

تىمە بە رادەيەك غەريين لە يەكترى ، كە ئەوان رازى
نەبوون منالەكە بە ناوى من بکەن ، چونکە ناوى من (ئىگنات) • و
مندالە کانىش بە (گاتىۆ) بانگى دەکەن ، ناويان نا (کراسىمۆر) ••
ناويىكى نووى بە •

به بايريتيان ده گوت (گايټو) ، بايرى بايريشمت ناوى
 (گايټو) بوو ، ههردوو كيشيان ژيانتيكى پېر خه باتيان له گهـ
 ياخي بووه كاني (هايډوټ) دا به سهر برد ، به شدارى گه له كـ
 شه پانيان كرد ، ناوې گه ياند بوو ينه وه يه كـ و ههردوو كيش به نه يني
 لايه نگرى شوړ شگيرپه كان بوون . . . نه و تا ټيس تاش نه وه كه يان
 ناوى ده نرئ (كراسمور) . با له نه وه كه بگه پرين ، نه وه تا
 باوكى وازى له (ئگناټون) هيناوه و بووه ته (ئگناټيف) ، ته نانه تـ
 له ده ليلى ته له فونيشدا نوو سيويه تى : نه دازيار (كيريل ئگناټيف) .
 زهنگى ته له فون لى ددا هه لى ده گرم :

— : كيتان ده وئ ؟

— : هاوپرئى نه دازيار (ئگناټيف) !

كه هاته وه به ره و روو پيم وت :

— : شوره تى خيزانه كه م (ئگناټوف) ، ، نه مهش له ميزه له
 داد گادا تو مار كراوه ، له بهر خاترى ئه م خيزانه يش چوو يته
 زانكو يئو نه دنازه ت خو يند و وات لى هات سوارى ئوټو ميل
 بى ، ناوه كه ي تريت له كو يدا هينا ، يا له خيزانه كه بئ بهرى
 ده بى و له روژ نامه ي ره سميش بلاوى ده كه يه وه ، يا نه وه يه
 ناوم ناگورپى و بئزى لى ناكه يه وه !

گه له ك جار ان جوابى داومه ته وه ، به لام نه مجاره فززه ي
 نه كرد . . .

له گەل ئهوهشا ئازايهتی من دادی نهوه کهمی نه داو ناوی هه
به (کراسیمۆر) مایهوه •

جا ئه مه سه رکۆنکی بچوو که ، هی گه وره تریش هه یه که
جاریکیان ، وه ریان چه رخاند ، کونکی ترساناکی له هه ستمدا
کرده وه • ئه وی شه وی ، دوو سه عات بوو بیتی ته نگ کردبووم ،
له خۆم ده برسی : بۆچی مالی خۆم له گوندی به جی هیشته و
هاتم گو شه گیری ئه م قه فه سه زیرینه ی بووم ؟ بۆچی ؟

به لām تۆ وه ره ئه وه ی به کورپه که م بلێ ، که یتیم ده لێ : چ
ده که ی له گوندی به تاقی ته نی ده زی ؟

چۆن ده توانم تۆی بگه یتیم ، که من له مالی ده بم له گوندی
له دلێ جیهاندا ده بم •

له بیستاید! گیللاس و کوله که و یوازو ته پوه و فیتی تر ...
شتی خو په ی دی ، شتیکی تر هاشه ی دی ، سی یه م ده بو پینی •

بیتس ئه وه ی یتیمه تیره دوو به رخم هه بوون ، دوو به رخی
سپی جه ره به زه ، قیر بپوون که به ماندوویه تی ده گارامه وه وه له بهر
ده رگادا ده نیشتم ، له شتم ئاره قه ی له بهر ده پۆیی ، لیم نزیك
به نه وه به زمان ئاره قه ی بنا گوئ و مل و هه رجی یه کی زمانی تیدا
بسورابایه وه ده یان لیسته وه ، له گەل سوئیریشی ده یان لیسته وه ••
هه یان ده کرد ، ده یان لیسته وه هه یان ده کرد ••• وه ک بلێ ی بو

خواردنی قوربانیه کی پیرۆز ئامادم بکن .. هەردووکم بو
 کوپە کهم کوشتەو .. تاکو ئیستاش خۆم نەبەخشیو ، که
 گوئی یان لە کرانەوێ دەرگا دەبوو ، دەستیان بە باپە باپ دەکرد ،
 ئماع .. ئماع .. مماع ..

شتیکت لە بارە ی دەرگا که بو دەگیرمەو : چوارچیو که ی
 کۆنە .. بەلام قورسەو لە داری مازوو دروست کراو ، که
 دەکرێتەو جیرە ی دی ، که دایمەخری سیرە ی دی .. هەندی
 جار وەك (خاتوون سیمانکه) دەچریکێتی هەندی جاریش دەنگیکێ
 کهرخێ لێو دی ...

که نەختی دنیا شیدار دەبی دەبۆرینی ، کاتی دەکەوینە
 ناو گەرمایشەو و شک هەلدی و سیرە ی تەواو لە (ئارگون) ی
 دەستی دەکا .. منیش لە سیرە ی دەرگاوە دەزانم ، که ی باران
 دەباری و کەنگی هەوا خۆش دەبی .. تەنانەت وام لێ هاتبوو بە
 ئەندازیارە که ی کشت و کالم دەگوت : بەسە لاو ! بەسە ، جێر ئاوی
 بە بنە مێوانەو مەنی .. سەبەینی دەباری .. ئەندازیاریش وەلامی
 دەدامەو : بەلام تیزگە شتیکێ دی دەلی ؟!

— : تۆ گوئی بو تیزگە ی خۆت رادبەرەو منیش گوئی لە تیزگە
 تاییەتیە که ی خۆم دەگرم . دەشینەو .. کامەیان راستر
 دەردەچی ؟!

وێ کو منیش گوتم وا دەرچوو و باران باری ، لەو کاتەو

واى لى ھات سەرکارە كە دەھاتە لای من ھەواى ئەمپۆ و سبەینىم
لى پىرسى ..

ئىستانكە ئەو دەرگاھ زەنگ ھەلدېتى .. نە كەس ھەيە
بىكانەو ، نە كەشەش ھەيە گوئى بۆ گوڤتارى رادېرى ، نە ياوەرو
خەم پەوئىكىشى ھەيە ...

نامەيىكم بۆ ئاوەل زاواكەم ناردېو ، پىسارم لى كىردېو
خەبەرم بداتى داخۆ ماله كە ، بەتايەتەش دەرگاھ وەكو خۆيان
ماون ؟ ... ئەوئەش ئەم نامە كورتەى خوارەوئەى بۆ ناردېوئەو :
« سلاوت لى بۆ ئاوەل زاوا !

چوومە تەماشای دەرگاھ ، ئەوا ئىستانش پىت
دەلیم : دەرگا ساغو سەلیم ھەر لە جىئى خۆيدايە ..
بەلام نە وەك جارەن گۆرانى دەلى و ...
نە سىرپەى دى .. بەلكو وەك يەكئى بە ددانان
جىرە جىر دەكا ، وەك سەگى پىكراوئەش نىسكە
نىسكى دى ..

سەركار ھەوائت دەپرسى ، ھەروھا خەلكى گوندى
ھەموويان ، لىت دەپرسن ..

نامەكەم دايە دەست كۆرەكەم بىخوئىتەو ، بەلكو ھەست
بەو ، بكا ، كە من بۆيىستىم بە مالىيەو سوورپەى ناوك نىم براپم
فرى درايمە بىرىكى قوولەو ..

ئايا دەزانى جى پىي وتم ؟ :

— : ئېۋە پىر وەك مندالانن ، بە دۋاى ھەسانەۋەى خۇتان
ناگەپۇنن ، جا چ كەسنى ھەيى بە روۋانا بقىزىنى ، ياخۇد
يەككى بۇتان بۇرەنى !

— : ئاخ . . . من ئىستاكە لە كۈنم ؟ بىرۆ رىي خۇت بگرە ! ئەۋا
سىرو تىراۋ وەك يەكيان لى ھات . . .

ھەر چەندى نەشتوانم قسەى لەگەل بكم ، ئەدى قسە
لەگەل كىي بكم ؟ ! لەگەل ئەۋەشا ھەزم لە قسە كۈرەنە بەلام نە
جىگايىكى لەبار دەينم ، نە كەسنى ھەيە لەگەلى باخقىم . . .

دەستەى جىلان لە باخچە كە دادەنىشن و قومارنى دەكەن . . .
تۆزىي دوور دەكەۋمەۋە ، يەكترى دەئامىز دەگرنو بە ماچان
دەكەۋنە بەر يەكتر . . . تۆزىكى دى دوور دەكەمەۋە مندالو
دايكەن دەينم ، تىرە كەسىكى ھاۋتەمەنمى تىدانىيە ، بلىي لەگەل
رىزى دابن ياخۇد دەيانىنى گەرما تەنگى پىي ھەلچىون ؟ نازانم . . .
بەلام ھىچيان نابىم ، لەۋانەيە توۋشى يەككەيان بىم ، فەرمانبەرىكى
بانق . . . يا ھەر بۇ نمۋونە (باش كاتىي) ، بەلام تۆزقالتى لە
قسە كانيانم بەدل نىيە . . .

جارىكەيان لەگەل سەرتىيىكى خانەنشەن دا پىك گەشتىن ، پىم
وت : ئەم سال ۋەرزى پەزان باش دەيى ، باخەۋانە كانىش بە

دریژایی رۆژی ئاو به باخچه کانیانهوه دهتین ، کهچی ئهو باسی
(لازهر) ی بۆ ده کردم : که هه موو شتی ده بری :

— : (لازهر) تۆپ له نیو ده با .. ئه گهر زوو یا درهنگ جیگای
ده گرتیهوه ئیتر تۆپ رهش دهیتیهوه . پاشان ئه وهی
گه پرایه وه ، که چۆن تۆبه کهی به تالیۆنیکي (ئینگلۆفه رهنکسی)
له ناو بردووه .. باسی ته قینه وهی بۆمبای گه وره گه وره یشی
ده کرد ، داخی ئه وه یشی بوو به کبی سهر دهیتیهوه !! وهك
بلیی ئه وهی کردبووی له په له کووتهی دوا هه ناسه زیاتر
نه بووه !

ئهمه باسی شه پی بۆ ده کردم ، ئه وانی دیش باسی داوو
ده رمان ، کهی چاک بووه ته وه و جۆن سنگیان به مه له حمی
شیلاوه .. یان ئهو په پۆکهی دینکۆفی پرۆفیسۆر بۆی داناوه
به کاری بهیتی .

یه کیکیان خه لکی گوندی (کراسنۆ) بوو ناوی (یۆگی یان
یۆرگی) بوو ، ئه وهی بۆ ده گیرامه وه ، جۆن هه موو به یانیان
وه سه رو بۆ پی خۆی رادی .. تاکو پتری خۆین له مێشکدا بگه پتی ..
له گه ل ئه وه شدا که رهنگ و روخسارت ده دی ، زه رده هه لگه پراو ،
ئه نانهت وات به خه یالدا ده هات ، به دریژایی زیانی تنۆ که خوینیکي
به سه ردا نه گه پراوه ! ملی قه د قه د ببوو ، چه ناگه یشی دیار بوو ناوه
ناوه ده له ریه وه ..

ئەگەر ئەو (يۈرگى) يەيان دەدايە دەستم و يىمەپەيتىم لە
دەست دەنا ، ئەو كات دەتيني چۆنى خوین لە دەماراندا
دەگەپى ۰۰

لەبەر ئەوئەى ئەم سالىش ھەر لىرە بووم ، وام لى ھات ھەستم
بە تىشيك دە کرد لە کلاوئەى چۆکم دا ۰۰ تىر ھاوارم کرد : ئەى
ھاوار ھەى خودايە خەريکم دەمرم ۰۰! ھەندەى دەرزى ئازىم بکەن
وايان لى کردووم وەك بىزنگم لى ھاتووە ۰۰ دەم تىشى و قسەيش
ناکەم .

جارىكيان ئاوەل زاوہ کەم تىپەپى يىمەپەيتىكى پى بوو :
— : بۆ کوئى ؟

— : پارچە زەوى يەكيان لە ھەرەوئەزى داومەتئى ، ئەوا تىستاش
دەچم تەختى بکەم ، (وىنجە) ى بۆ پىچۆلى تيا دەچىم ، بۆ
لەگەلم نايئى ؟ وەرە چ دەبئى با بىئى .

لەگەلى جووم ۰۰ کىلگە کەمان تەخت کرد ، بزارمان کرد ،
تئوارە داھات ، منىش ھىچ تىشیکم تىدا نەما ۰۰ وەك بلى ى کەسى
بە دەست لى دەرھىتايەم و لە بن خاکی نايئى .

بە سەرۆكى کۆمەلەى ھەرەوئەزىم وت : ئەوان ئاسا ، پارچە

زەوى يە کىش بدە بە من ، زۆر دەرد ھەنە پىويستە پى ى دەرمان
بکەم .

سەرۆك وتى .- جا تۆ پارچە زەويت بۆ چىيە ؟ چىت پىي
چاكە ئەۋى بىكە . . !!

بە سەرمدا قىزاند :- مېرگىكى بەردراوم بدى ، ئەۋ ۋەختە
بىت دەلىم چىم پى چاكە . .

ئەۋىش رىزى لى دەنام ، چونكە من يەككىم لەۋانەى كە
بەشداريان لە دامەزراندنى كۆمەلەى ھەرۋەزىدا كىردوۋ .

مېرگىكى دامى ، بەلام دەزانى لە كوئى ؟ لە بن كلكى
كسوكى . . ، لە چۆلەۋارىكى بەيار ۋ بىي ئاۋدا . . پىش ئىستا
مېرگ بوۋ ، ۋازى لى ھىتراۋە زىپە گىاۋ ۋ شىرالوۋكى لى شىن
بوۋە ، خاكەكى خىكاندوۋە زىيانى پى گەياندوۋە . . ئىتر پىي
بە سەردا نەھاتوۋە . .

من خۆم بە پلەى يەكەم باخەۋانم ، لە گەل ئەۋەشدا تەخىيرىم
نەكرد ، زىپە گىاۋ بىزۆكم دانە دانە لى بزار كرد ، بىرئەۋە . .
لە رەگەۋە دەرم كىشان ۋ دوورم فېرئىدان . مېرگەكەم پاك
كردەۋە ، بەلام لە رەگۋرىشەى (قرانيا) يىك ھەنگوۋتم . .
پەگى لە قوۋلايى خاكدا گىر كىردىۋ ، نە دەھەزايەۋە ، نە
دەشزوۋت . . گەلىكى بە دەسكەپمەران لە گەل خەرىك بووم ،
پى ھوۋدە بوۋ . تەنىشتم كۆلن . . بەلام رەق ۋ بەگرئى بوۋ توند توند
خۆى بە خاكەۋە گىرئىۋ ، نەيدەۋىست لى بىتەۋە گىشت
لقوۋپىم بىرېن ، لىك نەپى جىدى پتەۋ نەما ، لە گەل ئەۋەشدا پىم
دەرنە كىشرا .

يەكشەممەتك بەگزی داچووم ، وەك ئەوئى بەگىز دېندەيتك
 داچىم . . . پېمەوئە ، بىن كۆلم كىرد ، ھەناسە پىكىم پىوئە نووسا كەفم
 ھەلدا . . . ئاخىرى دەرم كىشايە سەر زەوئى . ئىتر مىرگ كەوتەوئە
 ھەناسەدان . لە جىئى (قىرانى) يەكەشدا ، دار گىلاسىكم لىئى
 چەقاند ، (خۆخ و ھەرمى) یشم لىئى رواندن . . . تۆئى سىئە پەیشم
 كۆكرەوئەوئە زەوئى يەكەم پىئى تۆدا . . . ئاوم پىوئەناو لىئى گەپام تا
 شىن دەپى . . .

لە جىئىنى (قەدىس قووستەتتىندا) ، لەگەل ئاومل زىواكەم
 چووبىن بىزارى بىكەين ، تۆ بلى چىمان بىنى ؟؟ گۆلە سىئە پەو
 خەشخاش تىكەل بىوون ، بەرى دارخەلوو كە سوور بىو ، بۆنى
 گۆلان كە بەناو دارستان بىلاو بىوئەوئە ، ئاپوورەئى ھەنگ و مىشى
 دىكەئى عاشق بە گۆلى بۆخۆئى راکىشابو ، بىلىان لىك دەداو
 شىلەيان دەمى . . .

ئاومل زىواكەم بانگى كىردم : دەئى با دەست بە بىزارى
 بىكەين . . .

— : بىزارى چى و ھالى چى ؟ ئەم مىرگە بىزار ناكىئى ، وازىئە
 با ھەنگەكان گۆرانى بلىن و سوپاسى (گاتىو) بىكەن .

تۆوارى بە سەرۆكم وت : — گەر دەتەوئى بىزانى چىم پىئى
 خۆشە ، سەبىئى لەگەل ۋەرە دەچىئە ناو مىرگەكە . . .

سەرۆك رازى بوو و چووبىن .

— : ئا ئەۋەتا ، ئەۋەى كە من يىم خۆشە جەنابى سەرۆك !

— : ئەمە شىئىكى چاكە ، بەلام چاكتىر دەبى ئەگەر دىۋجامەيك

لە شەرابى گەمزا (جۆرە مەيىكى ھەرە چاكى بونگارانه)
بەبەر چوكلەى چاۋانەۋە بىرى ۰۰ ئىجا لەسەر ئەۋ سىپەرپەيدا
پال بىكەۋى ۋ قەلىشت پى بى ، لەدەۋرۋ بەرىشتدا ، قىچە
قىچى كارىلەى برزاۋ بى ، ئەۋ ھەلە بە چاكى دەزانم چىت
پى خۆشە ۰۰۰ چاكە ! من ھەندى چەۋرايم پى يە ۰۰

دىاربۋو ئەۋەى پى بوۋ دەرى ھانى ۋ خواردى ۰ پاشان
پى ئەۋەى سەىرى گىلاس بىكات ، يا ھەۋايىكى پاك ۋ بىگەرد
ھەلمزى لى دا رۆبى !! بەم جۆرە ۋەك وتى ۋاى نەكرد ۰۰
لەۋ ساۋە من بىر لەۋە دەكەمەۋە كە يىم خۆشە ۰

جارتىكان بە كىرچم وت : ھاۋپىئى ئەندازىار ! يىم دەلىئى
ئەۋەى بىكە ، پىت خۆشە ، داخۆ دەبى ئەۋە چى پى كە خۆشى
لى دەبىرى ؟

— : دەپرسى چى يە ؟ ئەۋەى كە بنوى ، بىچىتە سىنەما ۰۰ دەشپى
ئەگەر كەسى ھەبۋو لەگەلى بىكەى يارى (تەرىف) - جۆرە
يارىكى كاغەزى قومارە - بىكەى ۰۰ بەلام زەۋوقو مىزاجى
بىگەردىش ئەۋەى دۇنيات بە گونان بى ۋ لە كوئى پىسا لە
ۋى گرى بدەىەۋە ۰

ۋتم :- ئا ئەۋ زەۋوقو مىزاجەى تۆ قەسى قۆرە ! تۆ

ده زانی ټه و سینه مایه ی هه موو ټیواره یی چاوی تی نز ده که یه وه
چی یه ؟ •

ټه وه وه کو ټه و دونه وایه که به شووشه وه ده نووسی ••
سینه مای جوان ټه وه یه منی تیا ده ژیم :: وه ټه مایه خ به هیچ نه ده ی
ټا ټه مه یان مردنه ••؟!

— : شتیکی ټاسایی یه خانه نشین بیت و به سه سینه وه و بایه خ به هیچ
نه ده ی •

— : نه خیر ټاسایی نی یه ټاده مزادی زیندو و بایه خ به هیچ نه دا ••
ټایا په لکو که ییک له م سروو شته دا هه یه خانه نشین بی ؟ نه خیر
نی یه و نایشی هه یی •• قهتت گوئی لی بووه ، هه ټویک
خانه نشین کرابی و هاتی له دیار هیلانه که ی دانیشتی ، زاری
بهش کردیته وه فخرخه هه ټویه کان به ده نووک مشکی
ده خوارد بدن ؟

« هه ټو » تا دوا هه ناسه ی ده فری ټینجا بو زه وی که له وازی
ده ټیته وه ••

ټه وه م بو گپرایه وه که جاریکیان له نریک (سپی به ټاو)
وه که وه رووی دا :

« وه ختی پشوودانی نیوه پړوم بوو ، له ژیر دارس نه و به ریکدا پال
که و ټووم ، به رخه کانیش ده وره یان دابووم ، گویم له هاشه ټیک بوو

به سه رمه وه ، ته مانام كرد هه ئۆيىكم دى له لای (برسنهك) دا دهات تا ده شهات سه ره و خوار ده بووه وه تا گه يشته سه ر سه رم . . .
 رابه ريم بينم چى بوو ؟ سه یرم كرد باله كانى له سه ر مێر گه كه دا جووت كردووه و هه ياتی له بهر پراوه بێ ئه وه ی زامدار بووبی یاخود نووکی ده خوێن هاتی . . . مرد بوو و ده سفړی . . . ئا ئه وه یه شتی ئاسایی کوپی خوّم له کاتی فریندا بمری . . به لām تو له وقه فه سه م به ند ده که ی) ده مویست ئه وه ی بێ بلیم ، به لām پیش ئه وه ی بیدرکیم ، جوویم و قووتم دایه وه . . . »

کیرچ سه یرێکی کردم وام تێوه پامابوو ، ده تگوت یه که م جاره ده مینێ . . ! وتی : — نه خێر . . ده تبه مه لای دکتۆرێک ، پیم وایه که تو مێشکت نه خوشه !

— : لیم گه پێی له بهرو دختۆران ، چاکتر وایه بۆ خووت بجیته سینه ما ! . .

وام زانی له قسه کانم ده گا ، به لām دیار بوو تێی نه گه يشتوو . . . وشه به گوێره ی ئه و وهك ژماره وایه ، دوو هه ر دووه و سفړیش هه ر سفر . . . !

من به ره و مێرگی به ر فره و کاکی به کاکی ده چم . . ئه ویش به ره و به غدا . . له کوێ ده گه ینه وه یهك ؟ ئا ئه مه یه سه ری کوڵیوم و گێزی کردووم ، وێنه ی دار کوڵی به سه ر مه وه یه ، ده سوپێ و ده سوپێ تا له ئاگرو ئاره قه مدا نقوم ده کا . . . ره بێ ده بم په نجه ره که بکه مه وه

ههوايئك بئته ژووره وه . دهيكه مه وه و نايكه مه و هيش ، هاپه هاپو
فپه فپي مه كينان دئ : بربر بربر . بربر . بربر . بربر .
بووم .

ماتوپه كان هه مه برسه له شه قامه كه دا چ زيقه زيقانه ، وه كو
بليي زيقه يان له ناو دلو گوئي پياويدا ده چهي ، ده ليم ئيستا كه پ
ده بسم .

زماره ي دانستوواني شاري (توشاف) خوي له مليونيك
دهدا ، پاريز گاريشي لييه و تيشكي ته واي سهر بازيش . بليي
كه سي واي تيدا نه بيئ ئه و هه زار - تو بليي پينچ هه زار - ماتوپريانه
دووور بخاته وه كه شاري تيك ده دهن و مروي كه پ ده كهن ؟؟

په نجه ره كه م داخسته وه ، سهرم خسته ژير سنه و به ره كه .
تير له وه زياترم تا ئيستا به دهسته وه نه ماوه . شتيكي ديكه شم
به خه يالدا دئ ئه و يش ئه وه يه هه ليم . . . ته نم جه زي له هه لمزيني
بوئي خوئي زيندووو گهرمؤ كه يه ، چ قسه يش له گهل كير چ يا له گهل
به فرگره كه (نلاجه) بكه ي جياوازي نييه ! به لام ئه مهش ئه وه
ناگه نيئ كوپه كه م خه رابه ، نه ! ئه و به دلسوزي و به شه رفه وه
ئيشي خوي ده كا ، ته نانهت وا دته بهرچاو كه له سكي دايكي نه بووه
له بهرميلي دا هاتوو ته ده ري ، هه ر بوئه بوئي بنياده مي لي نايي ،
پتر له وه ي بوئي به نزيني لي دئ . . . ئه و نه دي قسه ي بو بكه م
سوودي نييه ، وا ئه م پارچه كاغه زوكه ي بو ده نووسم :

» كوپم كيريل !

ئەمن دەچمەۋە گوندى ، ئەوان نەمامان دەگۈزىنەۋە
لە شوۋىنى تر بېرۋىنن تۆۋەنت ھىيائە شار لەۋىم
بېرۋىنى پىر بووم كوپم .. من رەگ وپىشەم لىرە نى يە
رەگ وپىشەى من لەۋىيە ، لە گوندى • ئەۋا مىش دەچمەۋە بە
دۋاى دەگەپىم •• كە سېس دەبىم و شك ھەلدېم ، بەچاۋى كراۋەۋە
دەچمە نىو گۆپە كەم

بەبۇرە رۆلەم ! بە دۋاى مىش دا مەگەپى •• من بەرەۋە ،
مىرگ و مىرغوزارى كاكى بە كاكى و فراۋان رۆيشتەم •• بەلام تۆ ،
تۆيش بەردەۋام بە لە رىگەى خۆت بەرەۋە بەغدا •

باۋكت : گاتىۋ ،

ئەوۈزى دەۋرى

ئەۋەى بۆتى دەگىر مەۋە لەدىر زەمانەۋە روى داۋە ھىشتا
چواردەم لە تەمەنم نەبۈارد بوو ، نە دايگم ھەبوو نە باۋك ، باۋكەيان
سەبارەت بە مانگانەكەى سالىھەۋە كوشت و دايگىشم بە ئىسپانىيە
تا مرد •

لە لاي نەنك و باپىرىكى پىرەۋە پەروەردە بووم •• دەستى
پاستى داپىرم پەق بېۋو ، تەمەش ماناي واىە كەسەك نەبوو ئىش و
كارى مانى پاپەرىنى ••

باپىرم چاۋى لە من بوو ، ژنم بۆ بىتى •

لىۋى تەپرسىم ، جاران نەيان دەپرسى ، ئەوانەى ژنيان بۆ
دەھات ، پىش سېۋى پىرەكان لە ناۋەخۇدا ئىشەكەيان دەپراندەۋە •

جاریکیان گوتم لئی بوو پیکه وه ده ناخفین نه نکم وتی :
— : هیشتا مندا له !

باپیرم وه لآمی دایه وه : گه وره ده بی ، گرینگ ته وه یه کیزیکي
بو بیننه وه !

باپیرم چی دیوو و چوڼ ؟ ته مه یان که ناتوانم یتي بلیم به لام
جاریکیان که له ناو میرگدا گه پامه وه بنیاده میکم بینی مه قه ستيکی
گه وره ی ده بهر پشتی دا بوو ، باپیرم وتی : — ره مه زان ! ته وا ته و
به رگدرووهم بانگ کردوو ، شه لواړیکت بو بدروئ ، جا ره نگاو
ره نگت ده وئ یا ساده ؟ له وه ی زیاتری لئی نه پرسیم ، بو یان
خواستم .. زیان بو هیتام له وه ی زیاتریشیان لئی نه پرسیم
(شه روا لیکي په نگاو پرنگ یا ساده) .

چوار شه ممه به رگدروو هات ، پینچ شه ممه شه لواړه کی
ته واو کرد ، شه لواړیکي ره نگاو په نگي خهت خهت و چنراو بوو ..
روژی (هینی) یش دو لنگو هاتو که و ته لیدانی ته پلي زه ماو وند ،
دول لئی ده درئ و مه نجهل و قازانجی پر له گوشتیش کول کولیا نه ،
منیش نازانم داخو ده بی بوو که کم کئی بی ؟ به شه رمه وه له نه نکم
پرسی :

— : هاوسئ یه ، یا هر خه لکی گوندی یه ؟

به لام کئی یه و چوڼ ده بی ، نه نکم شتيکی نه گوت ، منیش له
سه ری نه پوښتم .. تواره زانیم کئی یه و چوڼه .. شیخ دروودی

ماره یی خویندو ته پلمان بو لی دراو پاشان هاته سهر شه و هخته ی
پیکه وه له ژووره کهدا جیمان بیلن •

با بیرم جودایی کردم هوه و وتی :

— : ئاگادار به ، به یانی خوین هه بی ! شه گهر بووی به پیاو شه و
وهك پیاوان به •• گرنیگ شه وه یه خوین هه بی دنا ده بیت ه
مه سخهری ته وای گوندی ، پالکی پیوه نام و ده ژووری
کردم و ده رگای کلیل دا •

نیو سهعات ده بو وهك كۆلکه دار دانیشبووم بی شه وه ی فز زه
لیوه بی یا پروو پۆشی له سهر لادم پاشان ههر خۆی به دهستی خۆی
پروو پۆشه کی لادا ده رکهوت • ، وام زانی با بیرم ئافره تکی قه له وو
تیک چه قیوی بو هیناوم ، که چی من کیژ تکی له وینه ی به پوله م دی ،
سپی دهت گووت شیر ه ، چای گهر ه و سحرای •• به
سه رسامیه وه تیه وه پامابووم ، شه ویش سهیری ده کردم •• پاشان
دایه قاقای پیکه نین ئینجا پرسی :

— : شهرم ده که ی ؟

— : شه ری وه لالا •• !!

— : شهرم له چی ده که ی ؟ شه لواړیکنی پره نگینت ده به ردایه
سهیری شه و پشدینه ، چهز ده که ی یاری بکهین ، بگه وزین ؟
پیش شه وه ی پی ی بلیم که داخو ده مه وی یان نا شویتکی
گرتم و بو خۆی پاکیشام و ماچی کردم و دایه نیامه وه •

بەم چەشنە چاکمان یاری کرد و ئاگامان لە خۆ بپرا ، هەستمان
 بە کەلەبابی بەیانی نەکرد . . . لەو دەمی دا کە خوینە کەم بیر کەوتەووە
 کوپنیشکم کەوتە نیوچەوانی « ئیستاکئی خۆشە ، بەلام سێدە دادی و
 ئەوانە ی لە خوین دەبرسن دین . . . ئەدی ئاکام ؟ » بینی جیم بەسەر
 هات ، لێ ی پرسم کە داخۆ بیر لە چی دەکەمەووە ؟

وتم :

— : لە خوین !

وتی : — بۆت پەیدا دەکەم . . . پروومەتی پف دان بوون بە
 گولالە سوورە و تفکیشی کۆلینەووە خوینی لێ بپرا . . .

لەوێ گەپی لە کوئی و بە چیمان سپەرەووە ، هەموو شتی
 کۆتایی پێ هات ، وەك پیاویك لە گەل ئافرەتێك دا دەژی ، لە گەل
 سلیفیانادا ژیا ، ئەو کێژە ، بەلام هاوسەر مە . . . مینە هەر لە
 منداڵی یەووە پوخساری ئافرەتیا پێوە دیارە ، جا ئەووە لە ژێر
 برزانگانیان دایە یا لە ژێر نینۆکان ، گرینگ ئەوێ هەبە ، بەلام
 مەسە لە کە بۆ نێرینە جیا ، ئەو پیاوێ کە پدینی نەبێ پروومەتی
 ئافرەتی پێ بخورێتی پیاو نە ! دلێش کە بیر لە ئافرەتی دەکاتەووە
 لەسەر و پدینی ناڕستی کە ئەمەش لە خۆم پروویدا ، کاتی لە گەل
 سلیفیان گەوزیم و لێک ئالاین و ئەوێ پیمان کرا یاریمان کرد ،
 دلم هێزی دەهاتە بەر هێز ! کە ویستیشیان بە زۆرەملی پێی پێ
 بگۆرن ، لە پەگ و ریشەووە لە میان دەرکێشا ، ئەوێش پێ ئەوێ

کەسێ هەستی بێ بکا ، هەموو شتێ وەک دەلێن ئاسایی پۆی ، وە کو
ئەوێ لە سەر ئاوێ بێ وا بوو ، کەس نەبوو بۆ ئەوێ بچێ کە
لەوانە یە لە ژێر ئاوێ کەدا بەردێ هەبێ و قایخە کەمانی تی هەلبنگویی و
هەلا هەلا بێ .

(سلیفانا) لە مالهوێ دەمیتهوێ ، خزمەتی نەنکەم دەکا و کە
دەگەر پێنەوێش زڕۆبی و ناوساجیمان لەبەرێ دادەنێ و ئیشان دەکا ،
گسک لێ دەدا ، تەنانت ماله کۆنە کەمان وای لێ هاتوو وێنە ی
رۆژی پرشنگان دەدا ، کۆلەگە کانیشت زەردە مسکە بوونەتەوێ ،
(سلیفانا) بە گۆل و گیای هەمەچەشتی رازاند بوونەوێ ، وای لێ
هاتوو رۆژی سێ جارێ مینای پەنجەرە کە ی تەپ دەکرد و پاکی
دەکردوێ و لەباتی ئاوێنە قزی لەبەر دادەهێنا ، قزیکێ هەبوو لێرە
زەردی دەنواند و لەوێ سوور وەک بلی ی گپی تی بەر بووبێ ، کە
لە لاییکێ تر تەماشای دەکرد وەک زێری زیندوو و ابوو ، کەروێشکە ی
لە سەر سەری دەکرد ، دەست دەکاتی دایەهێنێ ، منیش دەچم
تەماشای دەکەم و تێتەوێ پادەمینم تا باپیرم بانگم دەکا :-

— : رەمەزان هەستە ، بزە کانت خەریکە لە برسان دەمرن !
ئای چ ئازاریکە بە دەست بزنانەوێ ، هاوێنان خۆر تەمەلێ
دەنوێنێ و لە تاقی ئاسمانایە و ئاوا نابێ . . . پێنج فلوسانیش
ناهیئێ ، بووکی منیش لە گوندی یە . . .

وام بە خیاڵدا دێ بە گۆچانە کەم بکەومە بەر خۆرو پاشان

ختمی بکەم لە زەوی و ئێر هەلەیتەو ، منیش بە گەنجی بمێنەو
 تا هەر شەو بێ و تا هەتایی لە تەکیەو پال بکەوم یا بە هەناسەم
 برژانگی دایتم ، فێر بووم هەموو بەیانان کە لە خەو هەلەستم
 فوو لە برژانگی دەکەم ، تاکو هەموو تالکی دەچیتەو جێی
 خۆی •

بەلێم بە (سلیفانا) داوو کە لە گەل بایرم دەچمە پشانگایی
 لە (فلییه) شانەییکی ئیسقانی بوو برژانگان بوو بەلێم ، کەچی
 بەلێنەکەم نەگەیانده جێ •

روژێکیان لە گەل بایرم لە دروینە بووم کە تێوارە گەپانەو
 مالی ، چووینەو سەر هەوارێکی خالی و تارو بێ بووک •

نەنکم وتی ، براکانی سلیفانا داویان کرد ، ئەویش
 نەیداوونێ و ئەوانیش پالکیان پتوێ نابوو و بردبوویان • وتبوویان
 سلیفانا جازای هەیه و پتوێستە وەری بگری سوارێ ئەسپێکیان کرد
 کە خەلکیشیان گەیشتی بەناو دارستانە کەدا بۆی دەرجوون •

نازانم چیم بەسەر هات ؟ بەلام کە بایرم بینی دەست بوو
 چەقوونی دەبەم ، گرتمی و بە نەنکمی وت : کەندریکم بدەری !
 نەنکم کەندریکی هێناو بایریشم لە ئەستوونەکەی بەستمەو و پتیی
 وتم : تۆ دەبێ لە پتساوی زەوێ زەوێ خۆت پاگری •• نابێ
 بزووی دەمەوی نەوێ حەسەن دەرویش لێرە گاگۆلکی بکا ، پاشان

دەچی لە کوێ دە کوژریی کەیفی خۆتە ! سواری ئیستەرە کە بوو و
بۆی دەرچوو ، بانگی نەنکمیشتی کرد :

— : ئاگات لە وەچەیی دەرویش بێ ، دانا سەرت دەقە ئیشمەو !

نەنکم باپیرم چاک دەناسی بۆیە دەست و پێی نە کردمەو •
منیش وەك بلیی سەد (زەرۆو) م بە دلەو نووسابی و
خوینم بمزن ، هیچی ترم بە خەیاڵدا نە دەهات ، تەنها ئەو هیوايە
کەزە نەبێ کە دەشی براکانی بە راستی بۆ جیازە کە بردیانەو ،
دوای ئەویش بیرم لەو دە کردەو کە ئەوان براینە و غەریبە
نین •

دلی خۆم بەو تۆزە هیوايە دەدایەو تا باپیرم لە گەل مەلا
بانگدانێ هاتەو ، زاری ئیستریی کەفی هەلدا بوو ، ئەو نەندە
بە ئێو زلکاوایشدا تێهاری تەواوی بە دەنی تەپ بوو •

پالی پێوە نام و دەزووریی کردم و دەرگایشی گالەدا ، لە گەل
نەنکیشم چوونەو زوورە کەیی خۆیان •

دیواریکمان ناوبری بوو ، لە ئێوە راستیدا دوکەل کیشیکی تیدا
بوو ، دیواری کە لە راستی دوکەل کیشە کەدا دەنگی تیا دەهات و
دەمتوانی گویم لە قسە و گفتوگۆیان بێ •

خۆم لە کونجێک ئاخنی و گویم بۆ پادێران ، باپیرم بە
دەنگێکی نزمەو دە ئاخفی ، بەلام هەموو شتێ تێ گەیشتم دە یگوت :

— : ئېتىر بووك ھى ئېمە نىيە ، برايه بى ئەدەبەكانى زانىيوويان
ھېشتا كچە ، بۆيە بە دوو (سابرىن) ايان داوۋەتە رەفەت !
نەنكم لىي پىرى : ئەي ئېستا ؟

— : ئېستاش بردوويانەتە دارستان و كەس نازانى كەنگى
دەگەپتەنەو ، بەلام چ سوودىكى ھەيە بگەپتەو و تۆۋەكى
بىزۆكى لە ھەناوان دايى .

نەنكم وتى : جا ئېستا چ دەكەي ؟

— : دەزانى چ ؟ وام بە خەيالدا دى كە رەفەت وەك گوللە
لەقېپىدا ختم بكم ، دەشىكەم ! بەلام ئېستا نا ، زىنى بۆ پرەمەزان
دىنم و چاۋەپى دەكەم تاكو نەو كە پەيدا دەيى ، جا دەزانم چۆن
وا بكم دايكى رەفەت خېرە فرمىسكان ھەلبارىتى .

قەسەكانى بايرىم ، ئا ئەو قسانەي واى لىي كردم كە خۆم بە
تۇجاغەكەو بىنم و نەبزووم و داواى لىي كردم بەدىار خۆلە
مىشەو بە !

لەگەل گەردى بەيانىدا بايرىم لەگەل شىخى ھاتنە لام دلى
دامەو ، تانەخنىكم و نوقم نەبم و تا دوژمنايەتى كەس نەكەم و
لەگەل كەس بە داوانەتېم ، ھەر بۆ ئەوئەي نەوئەك بۆ بايرىم بەجى
بىلەم پاشان خواى دەكرد سەرم پان دەبوەو !!

ئەو پرووداوانەي كە لە دوايشدا ھاتن ، بىرە ، بە ناو دلم دا
جوون . . . وئەي كۆمەلە تابلۆيتك . . . ئازارىان دەدام . . . تابلۆي

یه کهم که سلیفانا گه پرایه وه گوندی ، مالی رفعت هاوسیمان ،
 ناوبرمان تنها دیواریکه ، به لام که گه پانه وه کهس نه دیتن ،
 مانگیک بلی زیاتریشی پی چوو بوو پییه وه دیار نه بوو هم ده له که
 جووتیستی •• پرومتهی وه که هویر شیلا بوو ، زاتی نه ده کرد همه
 بلی منیش هموو شتیکم ده زانی ••

له یه کهمین روژه وه رفعت عاشقی ببوو ، کاتی که له
 هوشه دیوو دی و ده چی ، کوتیکی له دیواریدا کردبوو و
 تهماشای ده کرد ، همو به حفت سالان له من گه وره تره سه ره رای
 همویش له خوشیان دایه ، ناچیه داران و ناشچیه کیلگه ، تنها
 یارمه تی باوکی ده دا ، باوکی گوشت فروشه • عاره قی ده خواته وه و
 ددانان ده گرسیتی و پاشان ده چی سنگ ده رده په پینتی و فشه و
 فحفه خه به خه لک ده فروشی ••

مالی رفعت دوو سابرینی قه له ویان هه یه دوو زه گولیان به
 ملی یه وه یه ، که ده زرنگینه وه له پشت ده گردانت گوئی لی دهن ،
 براکانی سلیفانا (ره جهب و یومیر) ته ماحکارن ، شوانکاره شن
 و حساب بو سابرین و زه نگولان ده کهن ، جله ویان بو رفعت شل
 کردووه ، هموان سابرینه کانیاں ده ویی همویش خوشکیان ، زانیووشیان
 هیشتا کچه ده قه به لیان کردبوو •

زورم جهز ده کرد سلیفانا بینم ، به لام همو زالمه له پشت
 قفلای نابوو چ ریگایه که نه بوو پیی بینم ، جاریکیان غهریم بو

ههستا ، هه تاريك دا هات بهسه ر بانه كه كهوتم و چووم له
بهنا دو كه ل كيشه كهوه خووم هشاردا ، له بهنجهره ي مالى ر هغه ته وه
سه يرم ده كرد . . .

بهنجهره كه خپه ، له ناوه وشدا لامبايكي نهوتى دهسووتى
چى له مالدايه دياره ، هه مووى نا . . بهلام دهمدين له بهر خوانه كه
داده نيشن ، پاشان دهمدين هه لى ده گرنه وه وه ر هغه تم ده دى
پشتى ده كرده وه و خووى ته نها ده كردو . . . و . . . ؟ نه مده توانى
چاوه كانى بيشم ، بهلام سه رى وهك بلى ي پرايى ده له نكيه وه ته ویش
ده يگرت و هه ردوو بهنجهى كه و ره ي ده خسته ژير چه ناگهى و وهك
درنده هه لى ده لولو شى .

لامبا كه دهسووتاو دلى مينش وينه ي موم ده توايه وه . . ته م ده
چون نه توته وه ؟ چون نه وه ستى ؟ چون بگاته سبه ي ژ دوو
سبه ي ؟!

نه نكم هه ستى به وه كرد خووم له بهناى دو كه لكيشه كه وه ده تيم
به بايرمى گوت ، ته ویش ديار بوو سه رزه نشتى كردو وتى :

— : با بكا ، چ ده كا با بكا . . با پق جخواته وه ، با پريى له
قين . . با فير يى خوئى ئافرهت له لوو تيه وه وه نه گريى !

بلى ي بايرم راستى كرد بى يان نا ؟ ناتوانم حوكمى ته وه
بدهم ، بهلام ته وه ي په يوه ندى به رقه كه وه بى كار ه سات بوو . .
كه هه زت ده چته شتيك ، بير له چتر ناكه يه وه . . . بوو كو كه ي

پېر له پووشت دیوه ؟ هیچی تیا نی یه ، نه دل ، نه ټسقاڼ ته نه
پووشو بهس من وهك ټه و بوو كو كه يه م ، به لام پووشی من رقو
کینه یه ، هه ر به ویشم خو له سه ر پی یان پا گرتووه .

ټه و پرقه ی له ر هغه تم ده بته وه ټه و تا به سه ر مه وه یه ، له ناو
نوینی ، له کتلگه شدا له گه لمایه ، شه و و پوژ . . خه یالې ټه و
ده کمه چونی به ته و رداسی ده پر مه وه یا به خه نجه ری دی داده پر سیمه
هه ناوان ، ټه و یش دم و ده ست نامری و پیوه ی ده نالیتی ؟ پر یخو له کانی
له سه ر ټه رز به دوا ی خو ی راده کیشتی ، منیش به پیان پانیان
ده که مه وه و به نینو کان له بال یه کیان ده ردینم ، بی ټه وه ی به مه یش
دل م ټاو ی بخواته وه ، به خه نجه ری ټازاری نابی ، بیرم له
ټازار دایتکی دیکه کرده وه ، بیرم له وه کرده وه له سه ر خو بیخنکینم ،
ماوه ی بده می ، به لام ټه و م لا پوون بوو ، ټه گه ر بیگرم به ری نادم
بو یه خنکانده که یشم به دل نه بوو ، ټازارو ټه شکه نجه ی ترم داهینا
سی سده جارم کوشت و زیانده مه وه .

سه رم گپی گرت ، کو شتمه وه ، له ت له تم کردو کردم به
هه زار پارچه ، ده ستم شل بوون ټه و جار به ددانان ، ټاکو ټاخری
پووشی ناو بوو كو كه گپی گرت و منیش تام لی هات ، لیوه له رزمه
گه شتی و نه خو ش بووم ، که و تمه ناو جی یان .

ټه و وه خته با بیرم ته نگاو بوو ! له بهر من نا ، له بهر وه چه ی
ده رویش ، له گه ل خو ی بر دمه « تریگراد » بو لای ټا بیه قه له و . .

چەند سال بوو بايرم نەديبوو يېكەنى ، ئىستا بىنىم . .
 گېزىپەو پاكشا بىرى . . بەپاستى راکشا ھەر دواى سى
 رۆزان پاش لەدايك بوونى مندالەكە ، دەمى داچەقى و كەوتە سەر
 جىيان ، برۆى چەپەى بەتەنى ھەلدەتەنى ، بانگى كردم و
 وتى :- رەمەزان كوپم ! خۆ دىت ، بايرىم ھا ! زەووزەى
 دەروىش ؟؟ ئەو تا ئىستائىش دەپۆم مزگىنى بدەمە باوكت ، بەلام
 (رەفەت) ، ئەوا ئەوئىشم بە تەماى تۆ كرد !

بايرم ئەمەى وتو بەدواى بوو ، زن و منالېك و رەفەتەشى
 بەتەماى من بەجى ھىشت ، دە وەرە جا رەمەزان بزائىن چۆن سى
 شتان بە دەستېكى ھەلدەگرى ، زن و مندالېك و دوزمىش ، تۆى
 كە بووشى بوو كۆكەت تىدايە ، دەبى راست رى بکەى و بزەكانت
 بلەوورېنى و بکېلى تا بىخۆى ، وە ئەمما جەرگ و دلت ئەوئەتان
 لە لای قەسابى ، رەفەت چۆنى بوئى واى دەگووشى .

لەبەر خۆمەو دەمگوت : پۆيستە مندالەكەم ھەراشۆكە بى
 كە داىكى بتوانى پەرورەردەى بکا ، ئەو دەمى سكى رەفەتەت بۆ
 ھەلدەدېم ، لە دوايشدا وتم چاوەرى دەكەم تا پەپى دەبى و
 دەپوا . . كە پۆيشتىش واى لىھات سلیفاننا بەرەر دەكەوت ،
 منداىكىشى دەئامىزى دابوو و پەچەى لە پوووان دابوو ، وەك جارى
 جارائات و چۆى لە خەوشەكە دەكرد ، ديار بوو نەى دىبووم ،
 بەلام چاوى لى دەگىپام بىنى .

کونیکم ده دیواری ژووره که یان کرد و سه یرم ده کرد ، کاتی
 که من له ژووره وه ته ماشام ده کرد ، رفعت له په نجه ره که وه
 چاوی لئ بوو ، ژنه که یشم چاوی لئ بووم ، له بهختی من ژنیکي
 شه پانی نی یه ، نه هاواری کرد و نه حفت و هه شیشی له گهل
 کردم ، چوو بئ هست و خوست فرمیسکی هله ده باراندن ..

بهم چه شنه روژگار هاتن و روژگار پوین .. جوتی ده که م و
 کاریزان لئ دهم ، یا نه خو له گهل بزنان دا دهم ، به په له شم ،
 پیش ته وه ی تاریک دابئ ده که ریمه وه به و کوونه وه ده نوو سیم که له
 دیواری ژووره که دا کردوومه و چاوه پروانسی سلیفانای ده که م بیینم
 جا نه که ر بیینم ته و دلم داده مرکته وه ماندوویه تیشم دهره و یته وه ،
 نه که ر نه شیبیم ته و شه وئ به ددان گرساندن به پئ ده که م ..
 که وئی ده که م ... ده یخنکیم ، دهرمان خواردی ده که م ، له گهل
 ته وه شا دلم قهرار ناگرئ !

زور جارنم داناوه ته و او ی بکه م ، به لام ههر که بیر له وه
 ده که مه وه ده چه زیندان و له ویشدا هیچ کونیک نی یه سلیفانای
 تیدا بیینم ، وازا دینم و په شیمان ده بمه وه .

تا بهم جوړه ژبانم ده پوئی ، روژ له دوای روژو سأل له دوای
 سأل ... نه که ر مندالم گه وړه نه بوونایه و شوویان نه کردبایه و
 مندالیان نه بووایه ، نه مده زانی چه ند سأل تیپریون .

ناوبری نیوان تیمه و مالی رفعت له دار گلوانی به و له بال

یە کدی چوو تەو ، ئاواش ئاسان نەبوو هەموو ټیواران بە بەفرو
 مەیی سەرخۆش ببی و بەیانینیش لە گەڵ شەختەدا رابیی ٠٠ زۆر
 زۆری خواردۆتەو و وەختی داها توو گۆلە ی بکەوێتە لێژ یەو ٠٠
 قەسابخانە کەشیان لە ستاندو ، بەمەیش زیاتری بێن تەنگ بوو ٠٠٠
 ئە گەر دەرزی ئازینیش نەکرئ ، ئەوا مە ی وێنە ی دەرزی تی ی
 دە چەقی ٠ مە ی پستی شکاندوو و فری ی داو تە سەر جی یان ٠٠
 کچەکانی شوویان لە گوندیکی تر کردوو و خۆ ی و سلیفانا بە
 تەنها ماو تەو ٠

بێلە قەبێکم لە ناو پرە هە ئو شەو کەدا ، وە ک ئەو ی بچمە
 مالی خۆم ، چوو مە حەوشە ی مالی سلیفانا ، نەخێر بە حەوشە ی شدا
 بۆ زووری رەفەت تێ پەیم ، لەو ی لێ ی دانیشتن ٠

چل سأل دە بی یە کەمین جارە کە ئیمە هەرسێکمان لە یە ک
 جیگادا کۆدە پەنەو و یە کەمین جاریشە بەرەو روو دە پوانمە
 رەفەت و سلیفانا ی شمان لە بەیندا یە ٠٠٠

(فکرم پێسە گەورەم با پیت بلیم !) ، حەزم دە کرد بە بەر
 چاوی یەو سلیفانا لە ئامیز ئی بگرم و لە باو شەمدا بیستی وە کو چۆن
 من بە درێزایی زیانم لە باو شە ئومدا دیو ٠٠٠

بە لām ئەو قبولی نە کرد :

— : ئەو نە بەسە کە لێرەین ، ئە گەر ئەو زالم بوو بی ، تو وا
 مە بە !

ده پرسي ئه دى ئيستا؟ ئيستا كه كار بهم چه شنه ده پروا :

ره فعت سه رمای ده بئی .. سليفانایش كه رى نى به بئی
بيچه داران و ئاگرى بۆ بكانه وه و سۆبه ی بۆ تى باوى .. من
ده چم !! هه موو رۆژى بارى كه ريك دار ده هينم و به شيش ناكا ..
ياساوله كانى دارستان بينميان و لى يان نووسيم ، دوايشم كه وتن
بمگرن و جاريكى ترم له سه ر بنووسن .. هه لاتم .. بۆيه ئيستا
به شه وه ده چم و به و چاوانه سه يريان ده كه م و به و ده ستانه يش
ده يانبرم تاكو ياساوله كان ده نوون ، ئينجا داره كان به نيو دۆله كه دا
ديشم به ره و مال ده كيشه وه . به لان چى ؟ له رى ئى ئه وه ی كه ئاگرى
به رداوه ته رۆحم له شم تيك شكاهه !! ..

ئاگریش ده كه مه وه ، ئه وه ی بئی گهرم ده كه مه وه كه واى لى
كردم ، چل سالان ، تاوى له نيو ئاگرو تاوى له نيو شه خته دا
بريم .. نه مده توانى واز به ينم ، كه وازيشم هينابووايه ده بووايه
سليفانا خۆى بچوو بايه داران .. بانگم ده كا يارمه تى بدهم .. ده ستم
بى له ئيش هه لده گرى ، چونكه چاكيش ئاليك دراوه و قورسه ،
له پاك كردنه وه ی جى و بالنگانى و عيب نه بى پاشه رۆك ، پيوستى
به وه هه يه بلند بكري ، نه ویش ئافره تىكى لاوه زه و ئه وه هه موو
ئيشانه ی بى ناكرين .. كه واته كى ئه م كاره بكا ؟ كى ؟ ئينجا
وه ره ره مه زان ئه و جار خزمه تى ره فعت بكه !!! كه خزمه تيشم
ده كرد هه ر بۆ ئه وه بوو باره كه له سه ر شانى سليفانا نه بى ...

بيستمه وه له گهرکښې باس ده کهن : (تهماشا ، تهماشا .. چوڼ
 هاوسۍ يه که ! چ ټينسايکه ؟ ..) به لآم ټه وان ناوه وهی من
 نابین چي ټيدايه براينه هه ناوم زووخاوی تيا ده کولۍ و ده کولۍ ..
 منيش چاوه پړۍ مردني رة فعت ده کهم تا کو سليفانا ماره بکه م ،
 که چي ټه و نابووتەيش نامړۍ .. ټا ټه ميشه زووخاوی زووخاوان ..
 دهمه وۍ ټيکه وه له زير لټفه ټيکدا بنووين ، وه ک پياوۍ که له گهل
 ټافره ټيکدا دهنوۍ .. پاشانيش چ دهنۍ با بېۍ ..

زنو مال و مندالم به چي دېلم و دهمه وه لای .. به لآم ټا
 ټه و ټا رة فعتە شه پله ليدراو کړو کپ له ټيوانماندا که وتووه ،
 ټه و ټا کاتيش دهنۍ و ټاوي چوکانيشم دهنۍ و ناشزانم داخو
 له گهل سليفانا وه ک زنو پياو له گهل يه ک دهنووين يا وه خوشک و
 برا کهس حقي به سهرمانه وه نابۍ ؟ ..

زور جار ده ليم : ټه و هر به ټازاره ، ټيمه يش له گهلۍ
 مردووين .. بوچي دهر گاي زووره کهي ، که ټه و دوو ساله
 دايخستوه له سهر والا نه که مه وه .. نه ده يخکښم و نه نوقميشي
 ده کهم .. دوو سۍ شه وانۍ له بهر سهرمادا ليۍ ده گهر ټيم کاري له کار
 ده ترازۍ .. بيرم ټا له وه کرده وه ، به لآم ټير ټيم کاره کهي
 پرانده وه ...

روانیم سلیفانا تەماشام دە کا •• لێی گەپام و رێی خۆم گرت
بەرەو دارستان بچم داری بۆ بهێنم ••! لە دووریا ئیدا
لێم تێک دەچی ••

رینگام پێشان بدە! گەر دەتوانی پێنمایم بکە، یانەخۆ یارمەتیم
بدە ئەو دارانە لە کەری بنیم و برۆم •• ددانی ئەو نابووتە ی تێک
دەچەقی و چاوە پوانە •

رېڭاوبان

دوینى يه کيک له بهرنيو بهرايه تى رېڭاوبان هاته لام و پرسى :
نلاشو کى يه ؟

وتم : منم •

وتى : سەرۆك دهستورى پيداوم بۆ لای تهوت بهرم •
بهيشهخوى دامو رېڭامان گرت بهر •• بردمى تاكو گه يشينه
پيش ژووره كهى سەرۆك

لهويدا وتى : كلاوه كهت داكه نه •• له دەرگا بده •• ئينجا
برۆ ژووره وه •

• كلاوه كهم داكه ندو له دەرگام داو چوومه ژوورى •
سەرۆك له پشت ميزه كهي وه دانيشتوو ، پوژنامه يكى به
دهسته وه بوو دهخوينده وه •

وتم : (سه لامو عه له يكوم) جه نايى سەرۆك •

هه ر بهدم پوژنامه خوينده وه لى پرسيم : چيت

دەوئى ؟

وتم : من هیچ عەرزىكم نى-يە ، ئىۋە مىتان داۋا كىردۈۋە ، من
فلاشۇم ، كە وتم فلاشۇم ، پۇژنامە كەى دانائو پروۋى
تى كىردم :

— : ھا ۱۱ ، ئەۋەتۋى فلاشۇ ؟ ، كەۋاتە تۋى لە دەرەۋەى شاردا
بەخۇپايى پىگەۋىنانان دروست دە كەى ؟

وتم : بەلى مىن :

پىرسى : تۆ خەلكى ئەم شارەى ؟

وتم : بەلى قورىبان •

(سەرى لەقاند)

— : سەيرە ! كە من تۆم نەدىۋە !!؟

وتم : شار گەۋرەيە قورىبان ، مىش كەم ۋە دەردە كەوم ••• لە
مالەۋە كاردە كەم ••• كەۋش چىم ، قورىبان پاستىر
پىنەدۆزم !!

(سەرى سوپما)

— : پىلاۋ چىۋى پى دروست كىردن چۆن دەپىت ؟!

وتم : مەگەر قەدەغەيە قورىبان ؟

(پىكەنى)

— : نە ، من بۆ ئەۋەم نەپىرسى •

بۆم پروون كرددەۋە كە خزمەتكارە كەي دەستوورى يېتىدەم
دەمەيتتە لاي سەرۆك •• مىنىش وتەم خوانە خواستە بىلىي كەسم
دەم كوت كىردىي ؟!!

(خۆي وىك ھىنايەۋە !)

— : ئەھمەق ! مەن نەمگوت تۆ بھىنى ! وتەم تىكالى بىكات سەرىكم
لىي بدەي و يەكترى بىنىن و نەختى بە گالئەۋ گەپ و قسەي
خۆشەۋە رابوئىرىن ، ئەگەر پىۋىستىشى كىرد لەباتى ئەۋ
(رىئ) يانەي دروستيان دەكەي پارەت بدەمى •

وتى : مەن لىرە بەرپرسيارى رىگاۋبانى دەۋلەتەم ، بىلى چەندەت
بدەمى ؟

وتەم : جەنايى سەرۆك خۆ مەن بە يارە (رىئ) يان دروست ناكەم !
(بەقسەكانم توۋرەۋ گىرژ بوۋ •• ھەستايە سەرىي ! دەستى
رادەۋەشاند) : —

چۆن بەيى پارە دەيى ؟ دەۋلەت رىگا نادا كاربەكەي ، دەيى
پارە ۋەبگىرى •

(تۆزى لەجىي خۆم بىروتم)

• وتەم : باشە كەۋايە ، پارەكەم بدەننى •
پىرسى : چەند ؟
• وتەم : جىسام نە كىردۋەۋە چەند دەيى •

(سەرى سورما !)

— : چۆن حىسابت نە كىردۈۋە چەند رۇژانت ئىش كىردۈۋە ؟ •
وتى : رۇژە كانىم نە ژماردۈۋە ، ئەمىن تەنھا پاش نىۋە رۇيان ئىش
دە كەم •

وتى : ئەدى پىش نىۋە پۇ ؟

وتى : پىش نىۋە رۇيان پىلاۋ چاك دە كەمەۋە •

وتى : لەۋكارەدا چەندىت دەست دە كەۋى ؟

وتى : شەست (لىف) •• ھەندى جارىش وايە دوو (لىف) ،

نەمكىشاۋە بە تەرازوو ! ژنە كەشم يارمەتىم دەدا •• ئەۋىش

لە چىشتخانەدا كاردە كات ، قاپ و قازانىن بۇ دەشۋات ،

خواردنىش ھەر لەۋى دەخوا ، كوپە كانىشم گەۋرە بوۋونو

ژيان ھىتاۋە بە جىادە ژىن •• سەرۋك ۋاقى وپما بوۋ ••

تەنانەت چاۋىلكە كەشى دەچاۋى كىرد تاكو چاتىم بىنى ؟

وتى : زۆر چاكە •• بەپاست زۆر بە تەمەنىش ديار ، نادە ؟

وتى : ھەموۋى ، ھەموۋى با (شەست) سالىم •

پىرسى : ھەموۋ رۇژى لە رىگەۋ باناندا ئىش دە كە ؟

وتى : ئا •• ھەموۋ رۇژى پاش نىۋە رۇيان •

— : چ جارى پارتە ۋەرنە گىرتۈۋە ؟

وتى : جاپارە لە كى ۋەر گىرم ؟ كەس نامداتى ، مىن خۇم ھەزم

لىيە (رى) يان دروست بىكەم ، كەس بە تۈبىزى يىم ناكات ••

بۆپارە ۋە رگرم ؟ تەنھا جارى تەقاۋىتە كان ناچارىان كىردىم
رېڭايەك بۇ باخچە چىكۋلانە كەيەن رابىشىم ، بەلېشىيان
دامى كەريڭگەم تەۋاۋ كىردىم لە ناۋخۇياندا ھەريە كىيىم دوو
(لېش)م بۇ كۆيەنەۋە ، كەچى رېڭايش تەۋاۋ بو بەلېشە كەي
خۇيان بەجى نەھىنا •

سەرۋك لىيى پىرسىم : ئىستا كەۋايە دەتۋانى
بارىكەرىيە كەمان بۇ دروست بىكەي ؟

ۋىم : دەتۋانم ، بۇ ناتۋانم • ؟

پىرسى : چەندىت پىۋىستە بىدەمى ؟

ۋىم : ھەرچەندى دەيدەي ؟

پىرسى : ئامرازومامرازى تەۋاۋت ھەيە ؟

ۋىم : بەلې ••

ۋىم : ئامرازى تەقاندەۋە ؟

ۋىم : كەرسىتەي تەقاندەۋە •• بۇ مىن چ كەلگىكى ھەيە ، مىن

ئىش بە باروۋت ناكەم !

ۋىم : بىۋ ؟

ۋىم : ياروۋت دارستان دەلەزىتى ، بەبالداران ۋەدەدا ••

— : باشە ئەدى چ لەگەل ئەۋ تاشەبەردو كەرتە چىايانە دەكەي

كەريڭگات لىيى دەگىرن ؟

ۋىم : دوورىان فرى دەدەم •• يانەخۇ بەكۆلنگ دەريان دىنم •• ،

ٺه گهرنا دوور دووريان ڦري ڏهه دم ۰۰ ٺه من بهرد ده ناسم ده زانم چ
بهرد پٽ ريشه داره ۰ کامه يش پي ره گ و ريشه يه ۰۰ وتم :
بهرد هه يه ته کان ناخوا ، ره گي نه ، مروڦ نازانسي
له کوځي يه وه بيگريټ ۰۰

وتم : بنيادهم و بهردی پي ره گ ده وای دهر دان ناکه ن نه به کولنگ و
نه به پيلش ده توانري ته کانيان پي بخوري ، ته نانه کـ
ته نيشتانيشپان کلورده که ي ته کان ناخون ، باکيان پي ني يه
که (پي) دروست ده بيت يانا پي!! بويه مينش کراسيک به خو وه
ناينم که ٺاره قهي ٺه و ماندو و بو ونه هه لمزي •

(ٺاموژگاري کردم) •

— : چاکه ، ٺم ٺيشه مه که ! ، (! دواي ٺه وه وتي) : بيسم ٺه و
(ري) يانه ي دروستيان ده که ي هه موويان له بهرزيدان ،
له سه ر کيوان ، به ناو جه ننگه لان ټده پرن •

وتم : قوزبان ، له ٺه رزي ساف و راستدا چ پيوست ده کات ريگا
دروست بکري ؟ له سه رووي خاكي سافدا گوزر کردن
ٺاسانه ، ته نانه ته به پي ريگاش مروڦ ده گاته جي ۰۰

وتم : (پي) له و کانه دا پيوسته ، که له جيگايکي سه ختداسي ،
ريگا له سه رکيوو ته پو لکه کانه دا دروست ده کري ، ۰۰۰
سه روک لي ي پرسيم : ٺه و ريگايانه ي دروستيان ده که ي
به که لکي کي دين ؟ کي به و (ري) يانه دا ده پروا ؟!

که زانیم حەز دە کات نەختی لەمەسەلە ی ئەو (رئ) یانەدا
حالی بێ ، بۆم پووون کردەو . !

وتم : هەر رینگایەك پیاوی خۆی هەیه ، هەندێ بە دوای عێشیدا
دەكەون ، هەندێکی تر بۆ خەزنەیی ، کیلی تێاندا وێڵ
دەبن ، بەلام لە هەمووان زیاتر تەقووتەکان سوودی
لێ دەبینن ، هێشتا هەر تاریک و روونە کە دەڕژێن ئەو
رینگەو بانانەو هەیه بۆ دەردەسەرئ . . . هەیشە بۆ
زاخاودانی مێشک ، وتم نەخۆشی مێشک تێستا کە زۆر بوو .
. . . بۆم روون کردەو : چەشنەها ئادەمیزاد لەو رێ یانە
دەبیندرێن کە هەندێکیان بێ دەنگن و هەندێکیان
پێدەکەن . . . هەندێکیان سەرپێک وەدەنن ، ئەو رۆژە کێ
گلەیی دەکرد کە رینگام نە گایاندۆتە سەر قەلا ، سەبارەت
بەو شەلوارە کە ی تیزمال تیزمال بوو . . . لێم پرسى : چ
پێویستە بگەیتە سەر قەلا ؟ ئارامت بێ تاكو (رئ) تەواو
دەبێ ئەو کاتە . . .

وتی : براگەم (ئەمن گەردی بەیانیم) ، توانای ئارام گرتن نیە . .
دەمەوێ تا زوو لە بلندیەو سەیری خوارەو بکەم ، ئەگەر
کەوتیشم ، ئێتر بلنڊیم ناوێت . . . ئەو وەختە بەلێم پێدا
کە رینگا تاسەر قەلا بێم ، تێستا کە خەریکی ئەو رێ یەم .
ئەو رۆژە (خارچف) ، ئەلبەتە (خارچف) دەناسی ؟ ئەو

وتم : دېځو دالې سهرړۍ پي راده مالم •

لۍ پرسيم : جا بوچي رايانده مالي ؟

وتم : تاتهو كه سهي كه به پي پي پتي لهو ري يانه دا دي وده چي بازار نه بيني •

لۍ پرسيم : بوچي ټيستا پيخواس ماوه ؟ تو له (بولگارستان) دا كه ست به پي پي پتي ديوه ؟ ده ته وي چي بلۍ ؟ ده ته وي بلۍ كه له بولگارستان دا خه لكې پيخواسن ؟! زووبه خو تاشكرا كه !! كوا پيئاسه كه ت ؟

وتم : فهرموو ، ئه وه پيئاسه كه م ، من (فلاشو) م •• ئه وه تا رينووس ده قي ئه سلله كه يه تي ••

وتي : ئابزانم پيكه نه ددانه كانت بيستم •• له وينه داوا دياره ددانه كانت ده سكرد نين •• پيكه نيم ددانه كانم پيشان دان ••
ئا ئه وه تا •• سه يري !

— : ددانه كانت بوچي ده سكردن ؟

— : كه وتوون •• بير بووم ئيتر ••

هه لگيږو وه رگيږي به پيئاسه كه م ده كرد : به لام له م وينه يه دا ددانه كانت ده سكردين ؟!

وتم : راسته پيئاسه كه م هي سالي په نجاو سي يه ••
ددانه كانم ويل كردن بهو ريگه و بانانه وه نووسان كه دروستيان ده كه م ••

لىي پىرسىم : كىي پارت لەباتى دروستكردنى ئەر رىيانە دەداتى ؟
وتم : هېچ كەس !
— : ئەي بەبى پارە . . . ھا ؟ !

يەخەي گىرتىم : ياللا ، پىشىم كەوۋە ! ياللا ! دەي بابچىن (راۋىزكار) و
كارمەندانى شار بېشىم ، بزانم ئەتۆ چ كارەي و لەپىناۋى چىدا
ئەو چاكىيە دەكەي ؟
بەسەرۆكم وت : لەسەر چىدا ، ژيانم ئاۋا دەگوزەرى . . .
چ دەكرى ، چار چىيە ؟ ئەم دونىايە ھەموو چەشنە بىيادەمىكى
تىدايە . . .

سەرۆك وتى : بلىي بزانم ، بلىي ! تەۋاۋى كە ، قسەت خۆشن تا
تۆ قسەكانت تەۋاۋ دەكەي ، مىنىش تەلەقۇنىك بۆ (ژمىريار)
دەكەم دەستە جلىكت بۆ ئىش بداتى .
وتم : جەنابى سەرۆك (ژمىريار) رازى نابىت .
— : بۆچى ؟ مەگەر تۆ (ژمىريارى ئىمە لەكۆي دەناسى ؟)
وتم : (ژمىريارى) ئىۋە نانسىم ، بەلام مامەلەم لەگەل (ژمىريارى)
دازستان بوۋە .

بۆ سەرۆكم روونكردەۋە كە چۆن رۆژى جەنگەلبانىك ھاتە
لامو تىكاي لىي كردم كە بچمە يارى ، ھاۋىن بوۋ ، (لەۋكاتەيدا كە
كرىكار ۋەدەست ناكەۋن) ، داۋاي لىي كردم چ بەھىمەت چ بەقىمەت
يارمەتى بدەم . وتى : لافاۋ ھەستاۋە بەشىكى جادەي بردوۋە ،

ئەمرۆ سبەي شېتەك روودەدا ، ئۆتۈمىلەي وەردەگەپتەي ، كەسىپ
سەرى دەچىتە قوپ ئەو كاتەي من خاكى كوتى بىكەم بەسەرما .
چووم ئىشم بۆكرد ، رۆزى دوايى ھانەوۈ وتى :
مام فلاشۇ ، باوكم بپۇ سۆراخى ئىشى خۆت ، ئىمە كرېگارمان
ناوئ !

وتى : بۆچى ؟
وتى : باشە پىت دەلەيم ، زىمىريار دەلەيت : ئەو كابرايە شىتە ، ئىمە
ئاتوانىن ئىش بەشىت بىكەين لەوانەيە كەتتىكى لەدەست
بەھومى ، ئەو كاتە شانەكە لەسەرى كى دەشكى ؟!..

باوكم لەوانەيە پىرسىن ، چۆن كار بەياوى (ئائىلى) دەكەن!
(زىمىريار) وتى : زووكە بپۇ وەدەرى نى .. ئىمە پىويستىمان بە
شىتان نى يە ..

جەنگەلبان وەدرى نامو وتى : ئەگەر دەتەوئ كارىكەي دەپتە
پىسولەي پەسندنامەي دىكتۆرت ھەپت .

سەرۆك وتى : ئاخىرى تىنەگەشىتم ، تۆ بۆچى بى پارە كار
دەكەي ؟ لەكاتىكدا پىويستە كرىي خۆت وەرگىرى ..

بۆم روون كەردەوۈ : كە ھەر لەسەر ئەو مەسەلەيە دووچارى
چەندىن بەلاو سەرىشەبووم .. چەند جار لەگەل كرېكارانى ئەو
بەندىانە دەمەقالم بوو .. چەندجار لەناوەرەستى رىيىدا تىك
ھەلنگوتووين .

روژئی یه کئی لهو کریکارانه لیم هاته پش و وتی : ئەتۆ بۆچی
به بی پاره کارده که ی ؟ پیم نالی ی بۆچی له قیمه تی ئیمه که م
ده که یه وه ؟ ئیمه هه موو به پاره کاره که یین که چی جه نایستان
به خۆپایی !! •

یه کیکێ تر که له هه مووان (داخ له دل تر) بوو ، داده دادی
•• بوو ••

دیگوت : ئەو گهردن شکاوه ی ده زیی باقین •• به مه رگی
ئهممه قێک دنیا خراب ناییت ، ئەگه ر نه ختی هیزم نه دا بوا یه
به رخۆم ده روو باریان هاویشتبوم •

ده یانگوت : (تهیری گول قایل به داری زه قنه بووته) ••
•• ده به نگ خۆت بگره •• راوهسته چیت به سه ر دینین ••

وتم : هه ر کاریکی ده تانه وی ، بیکه ن ! ، قسوور مه که ن ••
من هه زم له م کاره یه •• هه زم لی یه ریگه و بانان بۆ خه لکی
بکیشم ••

به سه روکم وت : که یه کئی ته ماشای به رزی ده کا ده یینئ پری
دړکو دال و کوچکه به رده •• ریگایه کیان به ناودا ده کیشئ • •
(به ره وو بلندی) ده بیا ، ده بیا •• ری خوار ده بیته وه •

راست ده بیته وه ده یگه یینته لوتکه ی کتو •• ته ماشاده کات
بنیاده می پیدا ده پۆن •

گوئی قولاخ دەکات : (کوپو کچ) دەردی دلی یه کتری تیدا
دەپژن و ژوانی تیدا دەکەن •

ئەویش دلی لە خۆشیانا دەکرێتەو • گەش دەبێتەو • •
بەسەرۆکم وت : بەلام کە بە پارەیی ، بەو جۆرەنە ، مرۆف
خۆشی لی نابینی •

ئەو رۆژە دیتم کوپیک و کچیک بەرەو ژوور هەڵدەکشین
میان بینی خەریکم ئەو کەلە درەختانەی قەراخی جادە دەبەرم لیم
هاتنە پیش و وتیان هاوپی سەرکەلان بێرە بەلام توخوا
ووریابە بەجاری رینگا رووت نەکەیتەو • وتیان : هەندی
لەو تەقەوێتانە هەزەدەکەن بەلامان بۆ بێتەو • • دەیانەوی بڵن کە
بیرەمێردەکان حەزیان لە سەرە تاتکی و دیق دیقانی یە جیگایەکیان
با بۆ بیتی کە خۆیانی تیدا وەشارن • •

بەسەرۆکم وت : ئیتر هەر کەسێ پێشنیادی رێیەک
دەکات • • ئەم دۆنیایە هەموو چەشنە بنیادەمێکی تیدایە •

ئەو رینگایانە دارکەرەکانیش سوودی لی دەبینن • • هەر
بەو ھۆیەشەو • • بوو میان لەبەر دەستی کرێکارەکاندا دەرھێنا • •

بەسەرۆکم وت : لەبەردەستی ئەوانە ی کە لەبریتی رینگا
دروست کردن دەوڵەت پارەیان دەدات • • بەلام دارکەرەکان مرۆی
سادەو دلپاکن ، زۆربەیان ووشکەدارم بۆ دەھێنن • • یارمەتیم
دەدەن • • نازم هەڵدەگرن • •

يېم دەلېن : ئېمە پيويستېمان بە تۆيە ، نابى بېرۇي و بەجېمان
يېلى ..

ئادەمىزادى سەر زىندوون .. سادە و دېلاكن ، خوشەويستيان
لى دەبارى .. ئەگەر ئەوان نەبونايە ، لەوانە بوو ئىستا لە دونيادا
نەدەبووم ، سەبارەت بەومى كە ژنە كەم لەمال نېە لە چىشتەخانەدا
كاردەكات ، خەفتا (ليف) وەردەگرى ، ھەر لەويش نان دەخوا ..
كوپە كانىشم تەنانەت سەريان لەم قسە و باسەنە دەرناچى ، چ جەي
شتى تر . ئەگەر خانوو و پارەيان ھەيى ، بەرپىي خويان نابىن ،
بۆمىش ھەر ھىچ .

بەسەرۆكم وت : لەم دونيايەدا ھەر كەسى رىيەكى ھەيە ،
ھەر كەسى ئامانجىكى ھەيە .

سەرۆك وتى : بلى .. قسەبەكە ، قسەت خوشن .. چىزيان لى
وەردەگرم .

لىي پىرسىم : چەند جۆرە رېگايەيە ؟ كەچ ، راست ، چاك ،
خراپ .. (ھەزى لى بوو بىزانى) .

وتىم : جەنابى سەرۆك ، ناگوتىرى ! بەتەواوى ناگوتىرى ..
(رېگاي خەراب نېە) !! رېگايى ئەگەر ھەيت ھەتمەن بە جىگايەك
ھەر دەگات .. بەلام فلائە رى ، دەگاتە كوئى ، ئەمەيان قسەيەكى
ترە . بۆ نموونە رېگايەك دريژ دەيتەو تادەگاتە لووتكەي چيا ..
باشە ، ئەو بلىديە بۆ خويت رادەكىشى ، توش دەپۇي ، دەپۇي

تاده یگه پیتی ، دواى ئه وه پیت ده لیت : ده ئیستا سه یر که ، ته ماشای دهشتی کاکی به کاکی بکه ، ته وای شار له ژیر پیی تو دایه ، (لی گه پیی ئه گهر بو جاریکیش پیت له بهرزیه وه سه یری دهشت بکریت) •

ریناییکی دیکه ههیه ، ده پروات تا ده گاته نوخته یه که ده لین پیویسته ئه نوخته یه ئاوکی لی بخوریته وه ، پشوویکی تیا بدری •• ماندوویکی تیدا بهسته وه ••

ئهو په لهیه ت له چی ؟ خیرا په ی بکه ی و له سه رخو برۆی به جیگایی ههر ده گه ی ••

(ئاخیر براله ئه من گهردی ده مه وه به یانم ، توانای ئارام گرتم نیه تا کو زووه ده مه وه ی له بلندیه وه سه یری خواره وه بکه م ••) ئیتر وایه •• ، ئه گهر رینگه و بان نه بن مرۆف چوزانی چی له هه نده راندا هه یه • دار (زه یزه فۆتیک) هه یه من رینگاییکم بو کیشا ، ههر به ناوی ئه ویشه وه ناوم نا (زه یزه فون) ، ئه و ناوه ی پیوه مایه وه ••

ئهو رۆژه بینیم یه کپی به و رییه دا ده گه پتیه وه ، لیم پرسى : هاوپی ، له کوئی دیتیه وه ؟

وتی : له رینگای (زه یزه فون) دا پیاسه م ده کرد ، تا (زه یزه فون) وه سه رکه وتم ••

ھەندى جاز ھەر بەتايەتى لە خەلكى دەپرسىم ، فلان بۆ
كۆي چوۋە ؟! چى بىكەم بە خۆم نىە دلخۆش دەبىم . . . ئىتر ھەر
كەسى رىيەكى ھەيە ، ھەر كەسى ئامانچىكى ھەيە . سەرۆك
كۆي قولاخ كىردىبوو ، سەيرى ددانەكانى دەكردىم . . . دەيگوت :
بلى . . . قسە بىكە ، قسەت خۆشنى .

پىم وتىم : جاقوربان لەمەش چاكتىر رىگاوبانە كۆنەكانى .
سەردەمى رىگا بوو . . . ئىستاكە كۆيىر بوۋەتەۋە ، بەلام شۆينەۋارى
ھەر ماۋە ، كە بەرىگايەك لەو رىيانەدا گوزەر دەكەي
(بەسەرسامىەۋە) لە خۆت دەپرسى : گەلۆ ! تۆي بلىي ئەم رىيە
بۆ كۆي بچىت ؟

دەينى لە ۋەختىكىدا شكارىتە دەغل بوۋە ، ئىستاش بەيارەۋ
كۆيىر بوۋەتەۋە ، بەباران شۆردراۋەتەۋە دىۋارەكانى رۆچوۋە . . .
بەلام دىسان شۆينەۋارى ھەرماۋە كە رۆژى لەرۆژان شكارىتە بوۋەۋ
كىردارى تىداكراۋە . ئەگەر بەچاكىش لىي ووردىتەۋە جىگاي
جۆخىن ۋە خەرمانىش دەسنىشان دەكەي . . .

ئەو رىيانەش ، بەرىگاي تىر دەگەن ، ئەۋانىش رىي تىريان
لى دەيتەۋە ، لەو رىيانىشدا كەسەير دەكەي چاۋت بەچالۋ
كەندەكان دەكەۋى كەبەدۋاى شتى ، خەزەنەيى سىكان ھەلدراۋە . . . !!

شۆينەۋارى وىلىي كونجوكاۋى كرىكارانى لە رۆخەكاندا
دەينىرى ، جا ئەۋانە چيان دەست كەۋتوۋە يان نەكەۋتوۋە ئەمەيان

نازانين .. ريڭگاي سىيەم تەمانشا دەكەي يېچاويېچو بەگەوەيە ،
بەرەو ژوور درىزدەيتەو ، سەرەو خواريش دەيتەو .. دەپروات
تادەگاتە تەك ديوارى كۆنە قەلايى ..

سەرۆك وتى : باشە تىستا دەتەوئى چ بلىي ؟ تۆ ئ—ەو
ريڭايانە چاك دەكەيتەو ؟

وتم : گرینگ ئەوەيە ، ئەو رىيانە بەكوئى دەگەن .. ھەندى
ريڭاھەن بەقسەي خەلكى مردوونو كوئىر بوونەتەو بەھيچ
جىڭايەك ناگەن .

گريمان ريڭگايى دەگاتە سەر بىستانىكى بەردراو ، بىستانىكى
بى ئاو چ سوودىكى دەبى . قەلايىكى ئازادكراو بەكارى
چى دى ..

چ پويستە ريڭايەك دروست بكرى كە لە وئرانەيە كدا تەواو
دەبى ؟

ئەگەر ھىشتا شتىكى تىدا مابىتەو ، چاۋگەيەكى لىيىت ..
درەختىكى لىيى پروئى ، سايەو سىبەريكى ھەيتى بىيى بھەستەو ..
جوان و شوخ بى ، دلى مروف خووش بكا .. ئەو كاتە جىيى خويەتى
چاك بكرىتەو ، لەنۆزەنەو بكىشريتەو .. بەلام ئەگەر ئەو رىيە
بەھيچ شويئى نەگا ، بۆچى چاك بكرىتەو ؟ .. ياخود بۆچى
دروست بكرى ؟

سەرۆك وتى : ئەگەر سەھو نەبىم ، وا دەزانم گرىنگىرىن
شت لەلاى تۆ ، جوانى يە •

وتم : وەكو دەفەرمووى وايە • جا ئەگەر جوانى نەبىت ئەم دونايە
بەچى دەچى ؟

وتى : كەوايە تۆ ئەوئەندە ئاشقى جوانى : بۈستە دەستە جىلكى جوانت
بدەمى • ئەو كاتە دەبىنى كە ئىمە بەتەواوى لە يەكترى
دەگەين •

تەلەفۇنەكەى ھەلگرتو (ژمىريار)ى دەنگ دا : ئەلۆ ،
(دىمۆف) تۆزى وەرە ئىرە ، دەمەوى شىكت نیشان بدەم (ژمىريار
ھات) •

سەرۆك وتى : دىمۆف ، دەمەوى ، دەستە جىلك بدەينە
باويمان ، ئەمە (فلاشۋى) بەناوبانگە ، كە لە شارى ئىمەدابە
خۆپايى رىگاو بانان دروست دەكا • دەلىم بەلكو دەستەجىلكى
بەرگەولئى بۆ پەيدا بکەيت ، ئىستا پايىزە ، دونايەك پارچە شىدازە
پىويستە خۆى گەرم داپوشىت ، پىويستە ئاگادارى خۆى بىى ••
(ژمىريار پەسندى کرد ••) •

— : ھەتمەن پارەى جىلەكان دەدات ؟

مىش وتم : جەنابى سەرۆك ، بۆ ئەو ووردە ئىشانە ئەزىيەت
مەكىشن ••

سەرۆك وتى : ووردە ئىشى چۆن ؟ مەگەر تۆ لەلاى ئىمە چوكەى ؟
ناوبانگى تۆ لە تەواۋى شارددا بىلاۋ بوۋەتەۋە • چۆن دەبىي
بەبى بەرگك بھىلپىتەۋە ؟ كىي نالىي بەيانى سەرما تايىت و
لەنئو ناچى ؟
لە دلى خۇمدا وتم : عەجەب بىئادەمى چاك لەم دونىايەدا
ھەيە !

دىاربوو سەرۆكش ھەمان قسەى دە کرد •

— : ھەول دەدەين ھەقى تەقاۋىت بۆ دەسگىربەكەين ، تۆ
كاربۆ دەۋلەت دەكەى ، بۆ ئەۋەى گەر رۆژى خوانە -
خواستە شىتەك بەسەرھات : دەستىك شكا •• پاىەكت
برىندار بوو ، شىتەك ھەبىت زىانت دابىن بكا •
(ئەوان گالئەو گەپيان دە کردو منىش پىدەكەنم) •

وتم : باشە ئەدى ئەگەر ھىچ شتى روى نەدا ؟!

(سەرۆك سەرى سورما !) •

— : چۆن ؟! خۆت شتى دەكەى ؟ مەگەر نابى ؟!

وتم : بۆچى نا قوربان ، ھەموو شىتەك دەبىت ، ھەموو شىتەك
لەدەستى ئادەمىزاد خۆى دايە •• بۆچى نابى •• ؟

شت نىە نەبىت قوربان • كە ئەمەم وتو ، توزى گپژىمەۋە ،
دەمى بوو بە تەلەى تەقىوو ، راپەرى يەك بەخۆى قىزاندى
بەسەرما !

— : که‌وايه ، فیلبازی خوږې ، ئاماده‌ی که‌تښک بکه‌ی و
مووچه‌ی (ته‌قاویتی) له ده‌ولت بستښې ؟ ده‌ته‌وئ کلاو بکه‌یته
سه‌ری ده‌ولت !!

به‌ژمیرياری وت : سه‌یری که ، سه‌یری که‌ته‌نھا پښتې
سه‌ره‌وه‌ی هی ښاده‌مه ! ټه‌و ئاده‌میزاده پیرۆزو موباره‌که‌ ده‌ښې
که‌ له‌رئ‌ی خوادا رښان دروست ده‌کا ، که‌چی ده‌یه‌وئ کلاو
بکانه سه‌ری ده‌ولت !

داده دادی بوو •• ده‌یقیزاند !

— : ده‌مه‌وئ پۆم روون بکه‌یته‌وه ، ده‌مه‌وئ بزانه پوچی کاری
دروست کردنی ریگاوښانان به‌شیت و شوران ده‌سیړرئ ؟
به‌ررسيارانې ټیمه پوچی خه‌وتوون ؟!

(ده‌ستی به‌رزکرده‌وه و ریگای پښاندام) •

— : پوؤ ده‌رئ ! زووکه ده‌ی پرؤ ده‌ره‌وه نامه‌وئ چتر بتښم !
بشزانم پټ ناوه به‌چیاو جه‌نگه‌لان وای له‌ حالت ••
فیلبازی ، به‌دفعه‌سال •• زووکه پرؤ ده‌ره‌وه •

منښ هاتمه ده‌رئ •• چ ده‌توانم بکه‌م •• به‌سه‌روکم وت :
هه‌رکه‌سئ ریگایه‌کی هه‌یه پيدا ده‌پوا •• ټښتا که لښ ناگه‌پښ
چیدی رښان دروست بکه‌م ، خودا ده‌یزانئ زور رنج ده‌کښم ،
چونکه ټه‌وان نازانن که هښتا ده‌بئ چه‌ندن ریگا دروست بکړن
چه‌ندی دیکه‌ش زیادن و پښوښته به‌سترښ •

ئەم شانۆيىيە

ۋەختى خۆى سالى ۱۹۷۶ گۆفارى (الاقلام) ى سەر بە
وزارەتى رۆشنىرى و راگە ياندن لە يەكئىك لە ژمارەكانى ئەم
شانۆيىيەى • بلاۋ كورد بوو ۋە ، منىش ھەر ھەمان سالى كىردم بە
كوردى و بلاۋم كىردە ۋە •

ئەمسالى كە ويستىم ئەم چەند چىرۆكە لە دوو توۋى كىيۆلەيكدا
چاپ بىكەم ، وام بە باش زانى كە ئەم شانۆيىيەشيان بەگەل بىخەم ، وتم
مادەم ھەر ھى ھەمان نووسەرە ، بى سوود نابى ئەگەر بىكەم بە
باشكۆى چىرۆكەكان •

بەم جۆرە جارىكى تىرى پىداچوۋمەۋە و بەراۋىرىم كىردە ۋە
نووسىمەۋە • شايانى باسە كە ئەم شانۆيىيە لە بەغدا بە زمانى
غارەبى يارى كراۋە ••

- ۋەدگىيەر -

قايخنىڭ لەۋدار ستاھىدا

چىرۆك بۆ شانۇ

[كەسەكان :

مارين :

باسەوانى دازستان •

گينا :

ئافرەتتىكى تووتەوان •

- ۱ -

مارين :

تېھ ! كەواتە تۆ زنى ؟ !

گينا :

ئەي تۆ ، توخوا تۆش پياوى ؟

مارين :

راستى تۆ وەكو پياونامىنى ؟

گينا :

ئەي تۆ تۆ تىينى ئەوۋەت نەكرد بوو من زىم ؟

دواى ئەوۋەش ئەو لولەيە لادەو بەسىم دەزگى رابكە ! لە ھەر

حالەتتەكدا بى دەزانم كە نايەتتەقى •

مارين :

واى تې دەگەي ؟

یه کسەر پیښ ده لښ نی یه بهرهمی تووتی ئه مسال فرمه یه و
لکه دار بهش ناکا •

مارین :

باشا قه نیا که ، به لام تو پیښ بللی ، ده زانی گهر هموو
تووتنه وانه کان وهک تو هاتن و لکه داری ئه و دارستانه یان
نه هیشت چ ده بی ؟

مینا :

چ ده بی ؟ لکه داره کان ده بهن و تووتی بی ده پارتیزن و هیچتر !

مارین :

گوی بگره ! له سهرت ده نووسم و موحا که مهت ده کهین •

مینا :

دهی له سهرم بنووسه و موحا که مهه بکه !

مارین :

ناوت ؟

مینا :

• گینا

مارین :

باوکت - یا - میرده کهت ؟

مینا :

که سم نی یه •• خوږم و ته و او !

مارین :

یا لالا له گه لم بو پولیس خانه ! یه لالا ! له وی له پیتا به کهت
ده کولینه وه •

مينا :

ئەدى ئەگەر لەگەلت نەيەم ؟

مارين :

بە زۆر دەتەم !

مينا :

بەجى دەمەي ؟ بە پەيتوون ، يا بە عەرەبانەي دەست •

مارين :

چۆنى تۆ دەيلئى •

مينا :

ئەوەي من دەيلئىم بە دەست هەلمگري ، دەي بىمە ، هەلمگرە !

خودايە تووشى جى بووين پياويش وايان لئى ھاتوو ھەتتا بترستين • !!

دەي با پروين ، چۆنى دەيلئى ، بەلام لکەدارە کان دئىم چونکە

بئى ئەم لکەدارانە تووتە کەم دەرزي ••

مارين :

بيان ھيتە • بەلام ئەدى ئەوانە چين ؟

مينا :

بۆجى ناينى ئەوانە چين ؟ چين ، پەلکەدارن •

مارين :

جا ئەم پەلکە دارانەت بۆ جى بە ؟

مينا :

کەشتەوانئىکم لە مالهوويە ، قايتكى بۆ لى دروست دەکەم •

مارين :

کۆرە کەت ؟

مينا :

ئە •

مارين :

مسۆگەر باوكيشى كەشپتەوانە ♦

مينا :

كەشپتەوان بوو ♦ رۆيى ، كۆچى كرد ، وەرە دەى يارىدەم
بدە ئەو تەنگەشم لى دوورخەرەو ، سوودى نى يە لەگەل
ئۆەى پياو ، ھەمىشە گرژن ♦ بەرگى رەسمى و چەك و مەى
بە ھەموو ھىزىكى پياوھىتەنى دەزانن !

مارين :

ئەم چەكە ئامرازى مە ♦

مينا :

جا توخوا ئەوئەش ئامرازە ، پىم ئالىى چەند گىانت بەم ئامرازە
ئابوت کردوو ، پىم ئالىى ؟

مارين :

چاتر وابوو پىرسى چەند كەست پى ترساندوو ، نەك
چەندت پى كووشتو ، چونكە ئىمە بۆ پاسەوانى لىرەين نەك
بۆ كووشتن ♦

مينا :

تەماشە چەند دەترسى !

مارين :

نەمزانى كاممان دەترسين ؟

مينا :

دەتەوئى بلىى كە من دەترسم ھا ؟ وام دەبىنى ؟ چۆن چۆنى
ديارە ھا ؟ بوەستە بوەستە ئايا من دەترسم ، قسە بكە دەى بلىى
كاممان ؟

مارين :

ده ئه و دارانه هه لگرو بپو ! ،

گينا :

نه خيتر هه ليانا گرم و ناشپووم ، ده بئي پيم بلئي کامان ترسنو کين ،

ئا ئه ووم ده وي پيم بلئي •

مارين :

به ته بعه تي حال تو ! سه يري رهنك و زوخساري خو ئست

كر دوو چو ن دابچكوپاوه ؟

گينا :

ئاخري به ترسنو كيشم ده زاني ؟ ئاي •• هه ي ! ئه گهر كه سي

هه بووايه لكه دارم بو بپري ، ئه و نده رهنك زه ردو بئي تووك

نه ده بووم توش وام بئي بلئي

مارين :

راوه سته ! چيه ؟ جاري ده گري و جاري تووپه ده بي ، ئا يا

ده زاني شان له شان داني پياوي حكومهت ، ئه گهر له سه زت

بنووسي ، زينداني به دواوويه •

گينا :

ئهدى بو وه ستاوي ، ده ي له سه رم بنووسه ، ده زيندانيتم باوي ،

به لام ئه و سته له بير نه چئي كه من دا يكي منداليكم و كاتي ده چمه

به نديخانه تو بهر پرسياري زياتي ده بي •

مارين :

نه خيتر ميرده كهت بهر وه رده ي ده كا •

گينا :

ميردم نئي يه •

مارين :

چى ؟ بۇچى ، تۆ بىۋەزنى ؟

مينا :

نە !

مارين :

كەۋاتە تەلەق دراۋى •

مينا :

نەخىر تەلەق دراۋىش نىم ، چونكى ھەر شووم نە كىردوۋە !

مارين :

چ چۆۋن ؟ چۆن دەيى مىنداللىكت ھەيى و شووت نە كىردىي ؟

يىم بلى بەراستە شووت نە كىردوۋە ؟

مينا :

ئەم پىرسىارەت بۇ لى كۆلىنەۋە مەھكەمەيە ، يانەخۇ بۇ ؟

مارين :

ئا •• بۇ لى كۆلىنەۋەيە •

مينا :

تۆ لەكەيەۋە لەم ناۋچەيەي ؟

مارين :

مانگىك زىياتىر ئابى •

مينا :

مانگىكە لەم دارستانەدا پاسەۋانى دەكەي ، تا ئىستىنازانى كىي

شۈۋى كىردوۋە كىي نەي كىردوۋە ؟

مارين :

ئەۋە كارى مەن نىيە •

گینا :

کہ تمہہ کاری تو نیہ ، تہدی بۆچی لیم دہپرسی شووت
کردوہہ یان نا ؟ باوکی کوپہ کہت کئیہ ؟ گوئی بگرہ ! گہر
پیت بلیم و توش لہ مہجزہری لی کولینہوہ کہت یینوسی کہ
من بی میرد ئاوس بووم ٹاکام چی لی دہسہنگریتہوہ ؟

مارین :

مارین : جا تہوہ پہیوہندی بہ منہوہ چیہ ؟ کاری من

نیہ •

گینا :

کاری من نیہ ، کاری من نیہ ، •• بۆچ بہو جوڑہ
تیمہوہ پادہمینی ؟ قسہ بکہ ، مہترسہ کہس لیرہ نیہ گوئی
لی بی •• قسہ بکہ ! بہروہروو پیم بلئی •• بہ ہاوار ، بہ
ہہموو دہنگتہوہ بلئی ••

مارین :

جیت پی بلیم بہہاوار ، بہ ہہموو دہنگتہوہ ، چی ؟

گینا :

پیم بلئی •• بقیرینہ •• ہا تو قہچہی بہدرہوشت •

مارین :

کچی دہتو گویت لی بی ••

گینا :

بہ تہزرتہ تہگہر بۆ جاریکیش بی لہ زیانم ، بہرہورہو تہو
گوٹانہم پی بلین کہ لہ پاشملہ پیم دہلین !

مارین :

بہلام تو •• چون ؟ گوئی گرہ ، تہوہ دیسان دہگری ؟

مينا :

جا بۆچى نە گرىم تۆ تۆ چى تى دە گەي ؟

مارين :

ئە گەر كې نەبى ۰۰۰ واى ۰۰

مينا :

لە گوندى نامەيلن بگرىم ، بە لاي گەمەوۈ لىم گەپى با لىرە
بگرىم ، دايكم ھەمىشە چاۋەدېرىم دە كا ، كە دە يىنى ئاخىك
ھەلدە كىشىم يا دە گرىم يە كسەر بە سەرمدا دە قىزىنى : ! وس بە !
بى دەنگ تاعوونت بۆ بى ، ئاخى بۆ ھەلدە كىشى ؟ »

مارين :

بە راست بۆ ئەو كەشتىەوانە دە گرى كە كۆچى يە كجارى
لىئا ؟

مينا :

باشتر وايە يارمەتىم بەدى ، ئەو لكە دارنەم لە گەل ھەلگىرى و
تا زوۋە بېۋىن •

مارين :

راۋەستە ، با ئەو قوۋتە دارانەش ھەلگرمەۋە ، دە لىتى
قەسابخانەي بۆ ئەم درەختانە دانائە •

مينا :

وہ کو ئەۋەي تۆيش بە تاۋانى (سەرپرېنى) درەختانەۋە حوكم
بەدى •

مارين :

كه لكى دارىكت برى ، يانى درمخته كهت كووشت ، بۇچى
وا ده زانى دارو درمخت گيان له بهر نين ؟ نه خىر گيانله بهرن •
ته ماشا ! لكه كان چۇن چوونه ته بال يه كدى ، يهك به يه كى تره وه
دهدا ، ههر لكىك ده يه ويى سيهر له وى دى بكا تا خوى تيشكى
رۇزى زياتر پى بگا ، ههر لكىك ده يه ويى خوى بىرى و هيز
له وانى تر بىرى ، تاكو وشك هه لى و بمرى •• لىره هيج شىك
ئاسايى نى يه ، وهختى گالتە نى يه ، هه موو شتى لىره له
شه پردايه •

گينا :

كه واته بۇيه تۇيش وهك زريائىكى بريندار له من بهر بووى •

مارين :

من لىره پاسه وانم دارستان له واته ده پارىزم كه په پره وى ياسا
ناكەن •

گينا :

ئه گەر ئاوا ياسايى ، باشه پىم ناللى چى بكم كه تووتنه كه م
ده پزى ، وه لامم بده وه ! با شوينه كانمان بگورينه وه جا با پۇ
ده قيقه يهك بى ، من ده بىم به تۇ تۇش ده بى به من •

مارين :

ئه گەر من له جىئى تۇ بام ، ده چوومه لاي سه روكى كۆمه له ي
هه ره وه زى و پىم ده گوت ••

گينا :

پىت ده گوت ، لكه دارم بۇ پاراستى تووتن ده وىن ، نه وىش

وه لآمی ده دایه وه نیمانه • چتر دواى ئه وه ؟ چ ده کهى ؟

مارین :

ئه وان پئویسته لکه دارت بدهنى •

مینا :

شتله تووتن داده چینی ، وه به ره می دینی که چی سیس ده بی و
ده مرئ ، توش ناتوانی به لینه کانی سه روکى کومه له بکهى به
لکه دارو تووتنى پئو باریزی •

مارین :

باشه ، باواى دابننن تو پاسه وانى ئهم دارستانه يت منت دى
لقه دارى لئ ده برم چیت لئ ده کردم ؟

مینا :

لئت ده گه پامو به ره لآم ده کردى •

مارین :

ئه دى یاسا ؟ به پئچه وانهى یاسا وه به ره لآم ده کهى •

مینا :

حه قیقه ت له یاسا گه وره تره •

مارین :

« ئهمه حه قیقه ته وه حه قیقه ت نى یه » دادوهر له دادگاى
ئهو حوکمهى ده دا ، من لیره دانراوم خزمهت بکهم نهك
حوکم بدهم •

مینا :

دههسته خزمه تچى ، خزمهت بکه ! بو لای حاکم رامکیشه !

مارین :

تووړه مه به !

گینا :

تۆش مەبە بە خزمەتچى !

مارىن :

• ھەستە بېرۇ ، پەلکەدارە کانت لەبىرچوون •

گینا :

• ھەزار دەست نىم ، ناتوانم ھەليانگرم •

مارىن :

• باشە ، من ھەلياندم گرم •

گینا :

• سوپاس •

مارىن :

•• شايانى سوپاس نى يە ••

گینا :

كەس بەلاش سوپاسى كەس ناکا ، ئەگەر تۆ ھەمىشە بەم

• جۆرەبى ، ئەوا كىچوكال بىيىن تىرت پىي دەكەنن •

مارىن :

• من پەيوەندى لەگەل كىچان نابەستم •

گینا :

بۆچى ژنت نەھىناوہ ؟

مارىن :

نە !

گینا :

راستە ئۆھ ھىچيان ژنتان نى يە ؟ ھەمووتان كە باسى ژن ھىنان

• ھەكەن خۆتان بە كوپى ناو كوپان دەزانن •

مارين :

قسه مه كهو بۆ خۆت برۆ •• بوسته له گهڵ تۆمه ! گویت لێ
نیه ؟ بوسته نه روی ! ! واز بێته با پشوویی بدین ، نه مرۆ
ده لێی ئاگر ده بارئ ، هه تاو خه ریکه سه ر ده برژینئ ، تاكو
تاو نه یه نگاوتووین بچینه بهر ئه و سیه ره ، چیه لالی ؟

مینا :

ئه و له سه ر فه رمانی تۆوه وس بووم •

مارين :

تێستا مه سه له كه گۆپا ، تكات لێ ده كه م قسه بکه !

مینا :

نه تۆ قسه بکه •

مارين :

هانئ ئه وه پالتو كه م ، له سه ری دانیشه !

مینا :

ئاوا چه ساوه ترم •

مارين :

ئای مه لعوون •

مینا :

ئاخری وشه یکی جوانت له دم ده رچوو ، ••••• بۆ، بێ ده نگ

بووی ، چیر ••• ؟ دواي مه لعوون بلئ ! ته وای كه !

مارين :

زه یفه یکی نه فره ت لێ کراو •

مینا :

سو پاست ده كه م ، كه واته من ! زه یفه یکی نه فره ت لێ کراوم ،

تستاده زانم که به تهنی نیم و پیاوینکم له گهل دایه • به لام له بیرم
کرد ، تو پیاو نیت خزمه تکاری یاسای یان خزمه تیچی
یاسایی •

مارین :

من پیاو نیم ؟

گینا :

پیاوی حه قیقی قبول ناکا ئافره تی باری گران هه لگرئی ، پیاوی
حه قیقی هاوار ناکا : (بوهسته •• مه بزو) به لکو پیی ده لئی
(به یارمه تیت) •

مارین :

دوای شهوه ؟ •• چیتر ؟

گینا :

هیچتر ! چونکه شهوهی ده یلیم ، نه په یوه ندی به تووه ههیه
نه توش ده گریتهوه •

مارین :

په یوه ندی به منه وه نییه ؟ جا تو بینیت که شهوه په یوه ندی
نییه ؟ دیت ؟ !

گینا :

نه نه مبدی ، بیستم •

مارین :

په •• س ••• ت ••• ت ؟

گینا :

بهو گوئی یانه •

مارين :

بيستن و بينن و كه يهك نين • نهوهى گویت لی ده بی نهوه

نی یه ده بیستی •

مینا :

نه خیر جور نهت ناکه ی ، گویچکته ده برم ، نهوه چ

میشووله یهك پی ی وه داوی ، ده بینم له ناکاو گهرم ده بی ••

مارين :

نه من پیاو نیم ، نهوه په یوه ندي به منه وه نی یه ••• نه مانه گوت

یان نا ؟

مینا :

جا نهوا گوتم ، چی خراپم گوتووه ؟

مارين :

جا تو ده زانی شتی خراب چی یه ؟

مینا :

داخو هموو پاسه وانه کانی دارستان وه کو تون ، به خه لکی

وه ده ده ن ؟ یان میرووله یکت که وتوته ناو بهرگه ره سمیه کانه وه

له بهر یه وه به نازاری ؟

مارين :

هیچ شتی نازارم نادا زور بلای تو نه بی ، نهوا هله ده گری ،

خوا ده زانی چ هله ده گری ••

مینا :

نهوه تو باسی چی ده که ی ؟ •• پیم نالی ی باسی چی ده که ی ؟

مارين :

تو وت من پیاو نیم ••

مينا :

نەخىر وانى يە ، من شىڭ دەلېم ، بەلام ديارە تۆ شىڭكى دىكە
دەبىيە ، بە پىچەوانەي ئەۋەي من دەلېم ، جا من لە كۆيۈ
بزائىم تۆ چ جۆرە پياۋىكى ؟ من ھەر ئەۋەندەم گوت كە
دەبىي پياۋ بايەخ بە ئافرەت بىدا ھىچى دىم مەبەست نەبوو .

مارىن :

بەلام تۆ گوت (بىستم) .

مينا :

بىستم كە چۆنت ھاۋار دەكرد « بوستە .. مەبزو ! » پياۋ
دەتواناي دانى يە گۆي لەم قىسانە بگرتى چ جاى ژن .

مارىن :

راستە ئەۋەي دەلېي حەقىقەتە :

مينا :

چاۋت لى يە كە تا دوايت ئاۋ لەدوو بىلې نايىۋ كار بە كۆي دا
دەشكىتەۋە ؟

مارىن :

بەلام گەر پياۋ نەبوۋمايە ، نەمدەتوانى ژن بىتم .

مينا :

ئاي .. ھەي ، بەلام تۆ گوت ژنىم نەھىئاۋە ؟

مارىن :

نەم گوتۈۋە ژنىم نەھىئاۋە ، نەشم گوتۈۋە ھىئاۋمە ، چونكە
ژنەكەم تەلاق داۋە .

مينا :

جا ئەگەر تەلاق دەدا ، بۆچى دەتھىئا ؟

مارين :

راست ده كه ي چ پيوستى به ژن هيتان نه ده كرد !

گينا :

ته دى باشه يوچى ژنت هيتا ؟

مارين :

ژنم له بهر خاترى داى كم هيتا • هه زى له بوو كيكي سافيلو كه

بوو ، به لام بووك به دلى من نه بوو ئيتر ته وهى بوو ، كه بوو •

تينا :

چى بوو ؟

مارين :

ته وهى كه بوو ته وه بوو ، ژن هيتانيكى بى خو شه ويستى بوو ،

عقل ناتوانى فه رمان به دل بدات ، له بهر ته وه بووك نه بووه

ژنى من ، له ناوچه كه شدا واى بلاو كرده وه كه من ته وه

بيا وه نيم ژنم لى بووه شتته وه • ئيتر ته لاقم داو ده ستم دايه

جانتا كه م ••

گينا :

يه كسه ر بو دارستان ، تا هيرش بو ژنه بى گونا هه كان بيتى و

بيا وه تى خو تيانى بو ده ربخه ي •• كورنيشكان ماوى

نيوچه وان ، سوور هه لمگه پى له شه رمان • ته وه تا شه رم

ده كه ي •• خودايه سه د ساله پياوى وام نه ديوه شه رمى بكا ،

كولى سوور هه لگه رين ••• ! ته لاله چه ند جوانه ••

مارين :

گينا ، ليم گه پى با تته وه پرامينم •

گينا :

دەستە كاتىم بىدى •• بىنە بىمدى ربا ئەوۈ لەباتى سۇپاس بى،
مادەم تۆ شەرم دەكەي ، ئەتۆ شايانى جىواترىن كىزۋلەي •

مارىن :

ئېسىنا وەك جاران بەنىم لەگەل كىچان نى يە •

گينا :

ئەدى بەنىت لەگەل چىيدا ھەيە ؟ لەگوندى بىوۈزىمان نى يە ،
پىاۋەكان دەخۇن و دەنۇن و دەخۇنەۋە •• ژيانى بەم شىۋەيەش
مردنى زۆر لى نىزىك نى يە •• گوندەكەمان بەھەشتى پىاۋانەو
بەس • ھەندى ژنى دى يەكەمان مانگى سەد تا دووسەد لىف
ۋەردەگرن ، ئەي تۆ مانگانەت چەندە ؟

مارىن :

ساقى خەفتاۋنۆ لىف ۋەردەگرم •

گينا :

بە موۋجەتلىكى ۋەكو ھى تۆ دەتۋانى شەت ۋە خوارو ئاشىرىنكى
ۋەك من بەتتى • ؟

مارىن :

خۆزگە شەت ۋە خوارو ئاشىرىنى ۋەك تۆ زۆر دەبوون •

گينا :

سەرپاي ئەۋەش من دايكى مىندالىكم ، بەراست پەلكە
دارەكانت بۆ منالەكە ھىتا ؟

مارىن :

چۆن لەبىريان دەكەم ، كە سوۋدى مرۆڭىكى تىدايە •

مینا :

مرۆف ؟ بهلام ئه وه هشتا مندا له . . !

مارین :

به ئێ مرۆف ، پیاوی دواڕۆژ ، ئه ی نابینی بیر له ده ریا
ده کاته وه ؟

مینا :

ئاخر کاره سات له وه دایه . . ! ئه وه ی خه می پێ ده خۆم ئه وه یه که
ئهم مندا له زۆر بیر ده کاته وه . چهند رۆژێ له مه وه به ر بیر
ده کرده وه ، لێ ی پر سیم کێ باوکی منه ؟ ئه ی باو کم
له کو ئێ یه ؟ له گشت مندا له کانی یه سته وو که بانگی باوکیان
ده که ن : (بابه . . بابه . .) ئه ویش ده یو یست وه کو ئه وان
بانگی باوکی بکا : (بابه . . .) خۆ دروستیش نی یه که س
سه ر به ماله که مان دا بکا ، یه که سه ر به را کردن دێت و
به ته نگه تا وه وه ده پر سێ : (ئه وه باو که مه ؟) . .

مارین :

هه قه تی .

مینا :

مناله که هه قه تی ، که چی من هه قم نی یه ! وا نی یه ؟
پێم بێی ، داخوا منیش هه قم نی یه ؟ ده ی تۆیش مه حکه مه م
بکه ، من حا کم زۆرن . . هه مووشیان نه یین ، له چاویان را
دیاره ده تر سن ، به لام له و دیو ی زاتی ئه وه یان نی یه ،
به رو ووه له گو ئیم گرانتر پێ بێن . که چی هه موویان پاشمه

پسته پسته يانه : (ئافره تېكى خراپە ، ئەو زىرەك بوو ،
فرىوى داو ھەللات ۰۰) چونكە مېنىش بىرۈام بەو زىرەكى يە
ھەلخەلەتتە رەي ھەبوو ، ئەو يان بە كىر زانى ۰۰ دەي تۆش
مىحاكەمەم بىكە ، چونكە تۆ ياساى !

مارىن :

بەلەم ئەمانە ياساى ترن ، جىوازن ، تۆ بە خودى خۆن
دەينى تەنەت ئەم ياسا يانەش ۈك رەنگ وان بە لەشى
حاكەمە كانەو ۰۰۰ تا زوۈە يا بىرۆين دەنا درەنگ دادى ، گەر
بەم شىۈە يە رى بىكەين شەۋدادى خواش دەزانى كەي دەگەينە
جى ؟

مىنا :

ئەگەر ئىشى تۆ بە رۆشتىن يىك بى ۰ با بىرۆين ۰۰

مارىن :

راۋەستە ، من لىكەدارە كان ھەلدەگرم ، تۆش پەلىكەدارە كان
بە دەستىك و تەنگە كەيش بە دەستىكى تر ھەلىگەرە .

مىنا :

راستى ئەو تۆي ، يا كەستىكى ترە ؟

مارىن :

جا بۆچى من نىم ؟ ياسا ھەرگىز رىي ئەو نەگىرئ ئەم
كۆلە لەبانى ئافره تىك ھەلىگرم ۰۰ ھا بەچى پىدە كەنى ؟

مىنا :

ۋاي بۆ كەسى تىلە چاۋىكى لى بوۋاينا ھەو بەم جۆرە وىنەيكى
فۆتوگرافى بىگرتباين و بۆ دەزگای دارستانى ناردىا ۰۰!!

گینا :

بوۋستە ، چىتر نەرۆى ...

مارىن :

چىيە ؟ ماندوو بوۋى ؟

گىنا :

نەۋەللا ، بەلام وتم پشووئى بدەين •

مارىن :

گەر ھەروا پروا ھەموو دەقىقەيەك بوۋستىن ، ئىمشەو لى

• دارستان دەمىنىتەۋە •

گىنا :

جا ئەۋە دەترسىئى ؟

مارىن :

ترسى چى ؟!

گىنا :

• دەتوانم گوللەبارانت بىكەم •

مارىن :

دەى بىتەقنىە ! ئەمن تەنھام ، كەسم نىيە بۆم بگرى ، دارىكى

• وشكىم بۆ پاسەۋانى دارستان •

گىنا :

بەم جۆرە مەئاخفى ، وشكىداریش بايەخى خۆى ھەيە •

مارىن :

چۆن باياخى ھەيە ؟ بۆ كى ؟

مينا :

بۇ ئەو كەسەي كە خۇي يى رادە گرى •

مارين :

ئاي خۆزگە دەمزاني كە بايەخم ھەيە يان نا ؟ داخوا من

بايەخم بۇ كىيە ؟

مينا :

پرسە ؟ (دەلىن نەشارەزا بە پرسیاران دەگاتە شاران)

پرسە ! پرسیار چ خەوش و گوناخىكى تىدانىيە •

مارين :

زۆر باشە ، ئىستاكە من دەپرسم : ئايا تۆ دارى وشك

ھەلاتووت پىويست دەيى ؟

مينا :

ئاخر ئەمەش دەگەپتەو ھەر چەشنى دارە كە ھەر چەندە

ئىستاش خۆم بە ھىچ دارىك رانە گرتوۋە •• دارى ئەوۋە تا ،

بەرچاۋ وادىارە دارىكى بەھىزو پتەوۋە ، كەچى كە خۇي پىي

رادە گرى قرۆ •• ر •• چ جىرەي دىۋ دەشكىت •

دارىش ھەيە بارىكەلەو لووس دىارە بەلام لەناۋەوۋەدا

يەكديگرو پتەوۋە • ديسان دار ھەيە سوۋكەلە دىتە پىشس

چاۋ ، كەچى كە دەستى بۇ دەبەي لە گرانىا ناچارى بۆي

لار بىۋە • دارى تر ھەن وەكو بلىي راست و پتەون ، كەچى

ھەن لەگەل دەستت بۇ بردن خواردەبەوۋە دەچەمىنەوۋە وەك

ئەلقەيان لى دى •

مارین :

ئاخر چهشنى دارىش ، ده گه پټنه وه سهر چهشنى درهخته گه ي

گينا :

ده بئى دار نه شكى و نه چه مټه وه ، نابئى قورسو گرينگر نئى
بئى . . دار ده بئى تينوويه تى به رهه تاوى دى بئى و پئى ي پته و
بووبئى ، نهك له ژير گهنى و ياشماوه ي پرتى پرتى دا وشك
بووبئى . گهر برىقه دارىش نه بئى گرينگ نئى به ، گرينگ
ته وه يه نه بټه . . . قامچى . . . به راستى من له قامچى
وهرسم . قهيناكه ته گهر نه ختئى خوارىش بئى به لام به مهرجئى
ته و خواريه ي بو مه به ستيكى تايه تى نه بئى ، به ته گير نه بئى ،
ته و كاته ده توانم ته نيا بروام به و داره هه بئى كه خوى پئى
رابگرم .

مارين :

ته نها پروات به و داره هه يه ؟

گينا :

به لئى . . تا به زاست له بيرم كرد بلم ، كه ده بئى دارىش
بزائى كئى پالى پټوه ده دا ؟ چى پئى هه لده گرن . . . زيانى
مروفايه تى چه شنه هاى تى دايه .

مارين :

گينا ! تو دارىكى تايه تيت ده وئى ، نه پاست بئى و نه خوار نه
تهر كه بچه مټه وه ، نه وشكىش كه بشكى و هه لوه پئى . .
تو ته و داره ت ده وئى كه له كارگه كاندا له دره ختئى دروست
ده كرى لووس و برىقه دار .

گینا :

من یاسی لووسی و بریقهم نه کردووہ ، کویم لهو باسانہ
پر بوو •• لووس و بریقہدار با بهس یی !

مارین :

ئو پهلکه دارانہم بدئی قایخیکی یی دروست ده کهم ،
کوپه کهتی یی دل خوش بکه حز له چ جورہ قایخیک ده کا ،
چاروگہدار یاخود ههلمی مۆتوردار ؟

گینا :

همیشه بهزاری لاسایی دهنگی مۆتور ده کاتهوہ •• که
قایخیکی بچووک ده دهمشوری یا ده تهشتی داوی و ههراینیکی
دهنتهوه مه پرسه وا بزائم حزی له مۆتورداره نهک
چاروگہدار ••

مارین :

یی گومان ونه ون به دهنگی ده کاو وهک قایخی ههلمیش لهوانهیه
فره فر بکا ، وانی به ؟

گینا :

با ، به فره فرو زره زرو تهقه تهق ده کاته ههراو دهنگه دهنگ
ده لیم بهو ههراو هوریایه ههر ئیستا کهللهم ده تهقی •

مارین :

من پروام وایه ئهوهی بهوی له گهل چهرخ ری بکا ، ده بی
به دهنگه دهنگ و ههرا بی •• کوپه کهت سیسه وانی به ؟

گینا :

زور بزوزه •• مووی سهری وهک پهپی بالندهیه له ههوادا •

مارين :

ھەر بىرۆزە كانن جىھان دەگۆرپن ، ھېمنە كان لە جىي خۆيان

•• نابز وون ••

راگرەيەكم بۆ قايشە كە ديتەو ، چى نەماو سوكان و چەنگال

نەبى • ئىتر قايشە كە ئامادە دەبى •

گىنا :

دەتوانم سەفەرى پى بكم ؟

مارين :

بەلام ھىشتا پى سوكانە !

گىنا :

مىش دەمەوى بە قايشىكى پى سوكان و پى پانكەو چەنگالەو

سەفەر بكم ، تا نەزانم بۆ كوئى دەچم و لە چ كەنارىك گىر

دەبىم • ئەو كاتە (با) جىگاي تۆ دەگرىتەو و لەباتى تۆ قايشە كە

بەرىو دەبا •

مارين :

تۆيش لەسەر گازى پشتى و دەپروانىتە ئاسمان ، شەپۆلە كانىش

جۆللانەت پى دەكەن •

گىنا :

ئەمەت لە كوئى زانى ؟

مارين :

• دەيزانم •

گىنا :

پىكەو •• سەفەر بكهين ؟

مارين :

باشه پيکه وه سه فەر ده که ين •

گينا :

به لام ده ریا دووره ••

مارين :

گرينگ ئه وه به پال که وى و بر وانيته ئاسمان ،

گينا :

به راستى ئيمه له ناو قايتخه دايين ؟

مارين :

ته و او وايه •• ئيمه له ناو قايتخه که دايين ، سه يري ئه وه به له

هه ورانه بکه ئه و جار ده بينى •• ته ماشاکه لى يان ورد به ره وه ،

راسته و خو تيانه وه رامينه ، ئه و جار ده بينى که ئيمه له ناو

قايتخه که دايين •

گينا :

ئاي خو راسته ، ئيمه ده جوولينه وه •

مارين :

به لى ، ده جوولينه وه •

گينا :

هين •• له سه رخو •

مارين :

هين و له سه رخو •• گوئى گره ! گوئى بو شه پۆله کان رادير ••

بزانه چۆن که وتوونه ته سه ما •• گوئى لى به ؟

گينا :

به لى •• گوئى لى به •• گوئى لى به •• ئه وه سپره سپره چى به ؟

جيره جيره لى له جيگايه ك دى •

مارین :

وايه ، ئهوه دهنگی سپړه ی داری قایخه که یه ، درزی داوه •

مینا :

چهنډم حهز لایه نقووم نه بین ، دایکی مندالیکم •• دواي

ئهووش تووتن بی سهرپه رشتکار ده میتهوه •• دهزانی تووتن

چی یه ؟ تووتن زیړی زه رده •

مارین :

ته ماشا ، هه وره که توایه وه ••

مینا :

ئای به داخه وه ••

مارین :

چاوه پئی هه وریکي تر بکه یی ؟

مینا :

نه •• بابړوین ، سوپاست ده که م بو ئه و گه شته خوشه • با

پیکه وه داره کان هه لگرین ،

مارین :

ری وبانی دارستان ته نگن ، جی ی دووانی تیدا نابتهوه •

مینا :

هه میسه واسه فهر ده که ی ؟

مارین :

که هه وریکم دی ، لای ناگه پریم تاکو گه شتیکی پئی نه که م •

مینا :

تو شیکت تیدایه !

مارین :

چی یه ؟

گینا :

شتیکی خاکی نی یه ، نهخیر مارین تو دار نیت ••

مارین :

که وایه من چیم ؟

گینا :

دار تونده ، بهلام تو شتیکی ناسکت تیدایه •

مارین :

توند یا ناسک ، بهلام من لهسهرت ههر دهنووسم و لیشی

ده کولمهوه ، نه گهر وایش تی بگهی که ئه مه ناکهم ، زور

سههوی •

گینا :

چی ؟ من هیچ به خه یالما نه هاتووه که تو واز له داوایه که ت

بیتی •

مارین :

یاسا ، یاسایه و بهرخه تایش پیویسته سزا بدری •

گینا :

گویت لی بی ، بامی خه تا مه که

مارین :

بوچی ؟

گینا :

پیویست ناکا •

مارین :

چاکه ، وس دهم ، با برۆین تا جاریکی تر ده ریا

ههله ستاوه تهوه و کفو کولی نه کردووه •

گینا :

بووۋستە !

مارین :

ئەوۋ چىتە ؟

گینا :

با لکەدارەکان ھەلگىرىن ، دەنا کۆلەكە بەردەبىتەوۋە ۰۰۰۰

مارین

ئەو لکانە تەواو قورسەن چۆنيان پى ۋەستای ؟

گینا :

دەم ۋ چاوت يەك پارچە ئارەقەيە ، چاولىك نى ئارەقەكەت

دەسپمەوۋە ، پىۋىستە گۆيت بشۆى ۰۰ تۆ دەبىەى ؟

مارین :

دەيشۆم •

گینا :

تووپە نەبى كە بەسەرمدا قىزاندى •

مارین :

خىر تۆپە نابىم •

گینا :

تۆ حالى بە لىم ، دەتوانى موحاكەمەم بکەى ۋ لەسەرم بنووسى

بەلام پىم مەلى تەوانبار ، چونكە من لە ھىچ مەسەلەيەك خۆم بە

تەوانبار نازانم •

مارین :

ئەگەر ئەوۋى دارو درەختان دەپى تەوانبار نەبى كى

تەوانبارە ؟

گینا :

تاوانبار ئهوهیه که پال بهو کهسهوه دهئێ •

مارین :

جا بهپای تۆ ئهوه کهئێیه ؟

گینا :

ئهوهی که بێ دارمان دێلتهوه ، ئههش پیمان دهوێ بۆ

• تووتی

مارین :

جا دهتهوێ لهسهری بنووسم ؟

گینا :

تۆ ؟ تۆ نه بهلام گهر من پاسهوانی ئهم دارستانه دهبووم ،
موحا کهمهم دهکردو زیاتریش •• لهسهریشم دهنووسی و
نهمدهههشت گایکی تر چاوی به رووناکی بکهوتهوه • کاری
من تووتن داچهقاندته لهبهر ئهوه وازم لێ بێته ئهوه لکهدارانه
بهرم • یهك بهباری ئهوه بهرپرسیارهش که وه کو پێویست و
فهرمانی خۆی بهجێ ناگهێنی و دارمان ناداتی • دهبی
موحا کهمه بکری ، دهبی ئههش بانگی بکاو بهرابهر
ههههوان لێی پرسێ : « ئههه کاکێ تۆ مووچه وهردهگری
یان نا ؟ بهلێ وههه دهگرم • به تۆتومیل هاتوو چۆنی ناکی ؟
بهلێ به تۆتومیل دێ و دهچی • جا ئههه جهناب بۆچی ژنان
ناچار دهکهی وه کو دزان بخوشنه ناو دارستان و لکهداران
له کوئێ نین و بیهن • » ههه دوور نهوین تۆ چهند کهست
به تاوانی دار برین گرتوون • ؟

مارين :

به ده يان ، ده يان گرم ، قسه ي ناشيرن شيان پي ده ليم ، به
تونديش ره فتاريان له گهل ده كه م • نه وانيش خواهه ننگري
له جنيوداني من قسور ناكه نو به و جوره ...

گينا :

گرتن و قسه ي ناشيرين سوودي ني يه ، خه لكي له گهل نه وه شا
ده چنه دارستان و دارانيش هه ر ده برن • نه گهر وانه كه ن
تووتنه كه يان ده رزي و • چونكه نه گهر نه و لكه دارانه نه بن
تووتن وه كو پيوسته وشك نايته وه • ماندوو بوون و
رهنج كيشان و مالشمان كه نرخي ته واو نابي وه خوله ميشي
دهم ره نه بای لي دي • باشه ياسا به دواي تاوانباران ناگه پي •
ده فهرموو نه وه تا تاوانباره كان •

مارين :

كه س به م جوره موحاكه مه يان ناكا •

گينا :

چي ده بي گهر يه كيك له تيوه بريار بداو ده سته چليك بباو نيشاني
به رپرسياراني بدا ؟ ، نه و كاته هه موو شتيك ده برپيته وه •

مارين :

مه به سست له وه يه من بچم موحاكه مه ي نه وانه بكه م كه دارتان
ناده ني ؟

گينا :

تو نه مه ناكه ي • من وه كو خوم قسه ده كه م كه له جي ي
تودام كه واته چاكيان موحاكه مه بكه • بو پي ده كه ني ؟

مارين :

ٺمن ده زانم چ ههرايهك له دادگادا ده بئ ، شايه ده كان پۆل
پۆل چ دهنگه دهنگيک پهيدا ده کهن •

گينا :

وايه ، ٺهو کاته لهره گي مهسه له کهش پي ده کهوين •

مارين :

بريا ده تراني چ سزايه کم ده دان •
ناچارم ده کردن ٺهو چلانه له کۆلي تين ، بهو گهرمايهش به
تهواوي ٺهو ناوهمدا ده گيران •• داخو ٺهو عه دالت ني به ؟

گينا :

ٺهو هه رگيز نابي !

مارين :

له وانه به شتي وا بووبئ •

- ۳ -

گينا :

ٺيستاش سووري له سه ره ٺهو ده له سه رم بنووسي و مو حاکه مه م
بکه ي ؟

مارين :

له من يه ده ره که سي دي ٺهو ، کاره ي نا کا ، به لام نه ک له گه ل تو ،
له گه ل ٺه وانه ي که ناچار يان کردووي ٺه م کاره بکه ي •

مینا :

شیت بووی ؟ لهوانه یه گهرما کاری له میشتک کردی و ،
که ری کردی ؟

مارین :

تا ئیستا خۆم به زیخ زانیوه ، به لام شتیکم نه کردووه • ئیستا
من به ده بهنگی یهوه ده چمه پیش ، بزاتم ئهمه یان چی به رههه
دینی • ؟

مینا :

ده توانم پیت بلینم چی به رههه دینی • سه روکی کومه له
کار که نارت ده کاو ده تیرینه وه دی میگه لی بهرت کوبکه یه وه
خووری له هه وادا هه لیخی •

مارین :

چهنده ها ده زیام له ناخی دا هه لده چن •

مینا :

خودایه ، به راستی شیت بووم ، ده زانی تو ده بهرچی دای
بیکه ی ؟

مارین :

ده زاتم ، خۆم به ده رکردن ده دهه •

مینا :

گویت لی بی ، ئه من گالتهه ده کرد •

مارین :

گالته ده که ی ، چ ده که ی ، که یفی خۆنه ، کی ، ریگهت لی
ده گری ؟

گینا :

له پیناوی من ئەمە دەکە ی ؟

مارین :

نەخێر له پیناوی خۆم ، گوێگرە ! جارێ پێشەکی لەسەر نۆ
دەنوو سەم رات دەکێشمە دادگا و له گەلیشت دێم ، ئەو
لە دارانەش له گەڵ خۆم دەبەم ، تا هەموو کار بە دەستان
کۆبکەمەو .

گینا :

بیکە ! ئەو ی دات ناو بیکە ی بیکە ! یاللا با پێوین .

مارین :

تۆ بە لەتە ؟

گینا :

نەخێر .. تووتە کە سەعاتیکێ دیش چاوە پێ دەبێ .

مارین :

تۆ تەنھا بیر له تووتن دەکە یەو . . . مێشت لەم مەسە لە یە
هاوێت . . . بەسە باسی تووتن . . . بێرەو !

گینا :

تۆش هەر لەسەر موخاکەمەو لێکۆلینەو و دادگای خۆتدا بە .
تۆش بایەخ بە هیچ نادە ی ، موخاکەمە نەبێ .

مارین :

من .. نەخێر ..

گینا :

ئەتۆ چیدیت لەلا بە بایەخە ؟ تۆ دارنی تۆ قامچی یەکی
ئەستوری !

مارین :

ٲه قلم له سهریدا نه ماوه .

کینا :

نه ماشای من بکه ، ٲه قلم دٲته وه سهری .

مارین :

ده چاو پامان پٲوښته .. به لام ناو چاو .. بیليله کهي ..
ٲه وٲی

کینا :

ٲه وٲی ، وه کو بلٲی ده ریای تی رزاوه ..

مارین :

وادیاره هی تریش ٲم جوړه قسانه یان له گٲل کردووی ؟

کینا :

ٲهی تو له و باوه پړه دای تا کو ٲستا که ٲه وه ته نم (٣٥) ساله
چاوه پوانی ٲم قسانه م کردیٲی ؟ ٲای که ساویلکه و منالی ..
هموو شیعړک باسی ٲمه ده کا .

مارین :

من باسی ده ریام نه کردووه ، باسی بیليله چاوم کردووه که
هموو شٲٲکی ٲدا ناسک و تروسکه داره .

کینا :

تروسکه دار ؟ ٲهی ٲه گهر ٲه و تروسکه یه سووتاندتی ؟

مارین :

با بم سووتیتی .

مينا :

ده زانی چی تۆم به دلّه ؟ تۆ پياوی به لّام وه کو منداڻ شهرمنی ••
تّیستا چی بکه یین ؟ با گه شتیکي تر به قایخه که بکه یین •

مارین :

دهی •

مينا :

سهیری من مه که ! ته ماشای ههور بکه • گه شته که مان دهستی
پی کرد؟ له وه تهی هم یو ته وهی هم که تۆ بیی و ته م قسانه م پی
بلیی •

مارین :

ئا •• تّیستا تیمه به سه فەر ده چین •

مينا :

گویت له دهنگی شه پۆله کانه ؟

مارین :

گویم لییه •

مينا :

ته دی ته و سپره سپره چییه ؟

مارین :

ته وه سپره ی داری قایخه کهیه •

مينا :

ئای چهند ههز ده که م نقوم نه یین •

مارين :

- مه ترسه ، ټيمه پټكه ودين .

ميمنا :

- شتيكم له بن سه ري دابتي .

مارين :

چي ؟

ميمنا :

چي ؟ ده ست پټوه نين ؟

مارين :

- يه كيان يا هه ردو وكي .

ميمنا :

- هه ردو وكيان .. به خوا منالي مارين .

- ته واو بوو -

فەرھەنگۆك

من بەخۆم ئەوئەندە بەینم لەگەڵ فەرھەنگۆك رێكخستن
نئیه ، كە ئیستا بوو بە باوو لە پاشكۆی كۆمەڵە چیرۆك و
شیران دەیانین ، چونكە پێم وایە ئەوێ بە زمانێك
دەخوێتتەو پێوستە ئەو زمانە یزانێ ئەوجار پێی
بەخوێتتەو •

دیسان فەرھەنگۆك دانان بۆ كێشێكی زمان یا فەلسەفە
یا ھەر كێشێكی دیکە لەم بابەتانە كە دەشێ ئیدیوم و شەیی
نوێی تێ بکەوی ، بە ھەر جوور ! بەلام بۆ چیرۆك و شیر ،
ئەوئەندە بە پێوستی نازانم •• سۆتیدی ئەو ناخۆم (بۆ زیاتر
روون كردنەو) دەینی وەرگێڕ لە ناوێك ھەلدەنگۆی كە
لەوانەییە بە خوێنەری ئەو زمانەیی بۆی وەردەگێڕی ئاشنا
نەبن ، ئەو دەمە لەوانەییە روون كردنەوێ بۆ سوود نەبێ •
لەگەڵ ئەوئەندە گەلێك لە برادران كە وا رێك كەوتوو لەم
مەسەلەییە دواوین فەرھەنگۆكیان پێ شێكی چاك بوو •

ھەرچی چۆنێكە ، من لە لایەنی دەرپرێنەو ، زمانێ
كوردی بە زمانێكی مەیدان كورت نابێم •• لەگەڵ ئەو بارو
زروفە سەخت و تەبەتەشیدا لەچاو زۆربەیی زمانێ ئەو

ولانانەى كە ھاوسىي كوردن و ھەموو پىداۋىستى پىشكە وتىيان
 بۇ رەخساۋە ، زمانى كوردى خۇپاگرترو فەرھەنگ پاگرترو
 دېتە بەر چاۋ ***

بەم جۆرە ئەم وشانەى لە خوارەو دەيانووسمەو بە
 مەبەستى فەرھەنگو كەو نى يە زياتر لە ترسى ئەوەى كە نەبادا
 ھەندى لەم وشانە خۆيتەر بۇ مانايكى دىكە بيا كە لە ماناو
 رووداۋى ناو چىرۆكە كانەوە ترازىن • لە گەل تىيىنى ئەوەيش
 كە لە رىز كردنى ئەم وشانەدا پەپرەۋى (ئەلف و بى)
 نەكراۋە ، بەلكو يەك بە دواى يەك ، رەمەكى ، رىزكراۋن •

- وەرگىپ -

- رەم ، ناچنە جەۋال : كىنايەتە بۇ كەسانى سەر دانانوتىن •
- رەبى بوو : ھەستايە سەرپى ، را بوو •
- خىز : زىخ ، لم •
- خانە نشىن : تەقاۋىت •
- خاتون سىمانكە : پەپو سلىمان •
- بن بىزىنگ : بنەرۆك ، ئەو دانەى كە لە بىزىنگى دىتە
 خوارى •

- بیرەخەو : بۆرژان ، وەنەوز ، پشی بەخەو ، وێژینگ
- بانگلۆز بوووەو : خلۆر بوووەو
- بەساتی : بەپەلە ، خێرا
- بچمە یاری : بچم یارمەتی بەدەم ، کۆمەك کردن
- سەرەکۆزەر : ئەو بووش و بیژۆکەى لە بێژینگى ناچى
- سابىن : ئىرى بزن
- دەستەبرا : ھاوپی ، برادەر ،
- دارەخەنە : چوار چىوەى تەون ، ئەو دارەى پەپەكەپ پەمۆى
- بەناودا دەبا
- دەرمانى يەكسانە : دەرمانى دەم و دەست
- دەبەى : دەبەسى
- دىق دىقانى : سەرتاتكى
- دەنبەسى : لەپو لاواز دەبى ، رەنگ زەردو بى تووك دەبى
- كاكەلە برالە : كەين و بەين ، رێككەوتن
- كەلو پەلى كرد : پارچە پارچەى كرد ، لە بال يەكدى
- دەرھێنا
- كۆور : بزنى سألە وەخت

كاكەغە : (كاك ئاغا) ، لە چىرۆكە كەدا مەبەستى لە كابراى
زاوايە •

كسۆك : سەگ •

كىل بووۋە : قىت بووۋە ، ھەستايەۋە •

كردار : دەغل •

گۆرىن : ھەمان ، گورگى گۆرىن : ھەمان گورگ •

گجوۋلە : توولەى سەگ •

گول : گپوئ •

گالەىدا : كىلىدا ، داىخست •

گپىگپنى : گرنج گرنج •

ئاپ : تھەنگى راو ، ساچمە •

تىزمال تىزمال : داو داو •

تىكسپراو : تىك چەقو •

تريان : قۆلىنە •

ھەندى لەنىي : يەكسەر ، دەم و دەست •

ژۆر : ژوورو

زروۋى : ناوساجى ، ناوسىل ،

- زەۋەززە : ۋەچە •
- پىي ۋەستا : دەرەقەتى ھات ، ھىزى پىي شكا •
- يىچۆل : ران ، مىگەل ، ۋىسات •
- ھەلوۋكە : ھەلوۋە •
- فىقى : ميوە ، تەپە •
- شوۋل : شوپرك •
- شۆرەت : ناۋبانگ •
- شويتك : بشتىن •
- شاھەدنامە : شەھادەى خويىندىن •
- پەيتوۋ : ئەۋ ەەرەبانەى ھەسب رايدە كىشى •
- داچىكوپان : بىرپكان •
- بە ئەزەتم : خۆزگەى بۆ دەخۋازم •
- زىخ : زىرەك :
- قەلى : قاۋرمە •
- نابەرويتك : شىۋاو •
- مۆنجى داگرت : زىز بوۋ •
- سەرکەل : سەرلىق (لىق ۋېۋى درەخت) •

- له نۆژەنەوہ : له بناغەوہ •
- لیف : پارەى بولغارەکانە •
- کۆلیت : کۆخ •
- بی تووک : رەنگ زەرد •
- سیرە : نیشانە •
- تەفک : دفن ، لووت •
- زەروو : کرمى زەروو •
- کوپیشک : لۆچ •
- لە دوو : بە دواى •
- بریشکى دەھاوێت : دەربڕینیکە بۆ کەسێ کە تووپە دەبێ •
- دەپەیشى : دەئاخفى ، قسەى دەکرد •
- کەلەوازبوونەوہ : سەرنگوون بوون ، راقەنان •
- بەلە کووتە : بەلەقازە •

سەرچاۋە كان

ئەم چىرۆكانە لە سى سەرچاۋە ۋە رگىراون ، كە ئەمانەى
خوارەمەن :

۱ - چىرۆكى : (كاتىرىن ، درەختىكى بىرەك ، رۆزگارى
پىوان ، زەمەزەمە دەرويش •)

بۇ ئەم چىرۆكانەى سەرەۋە ، پروانە ژمارە - ۲ - ى
سالى دووۋەمى گۆفارى (الاداب الاجنيّة) كە لە شامى
دەردەچى •

پروانە - ل ۲۸ ••• (بەزمانى عەرەبى) •

۲ - رىگاۋبان : بۇ ئەم چىرۆكە پروانە / ماھنامە كاۋە / ژمارە
(۳۱) لاپەرە - ۳۳۵ - (بەزمانى فارسى) •

۳ - قايتىك لە دارستاندا : ئەم شانۆيىيە لە ژمارە (۱۲) ى
گۆفارى (الاقلام) سالى ۹۷۶ ھونەرمانەند قاسم محمد
كردوۋىيە بە عەرەبى •

سناو رۆك

- يېش خەبەر ل ۳
- كاتىرىن ل ۵
- رۆژگارى بياوان ل ۱۵
- درەختىكى بىرەك ل ۳۴
- زەۋەزەۋى دەرويش ل ۵۶
- رىگاۋان ل ۷۴
- قايتىك لە دارستاندا ل ۹۵
- فەرھەنگۆك ل ۱۳۴
- سەرچاۋەكان ل ۱۴۰

به رنگ و خه ته کانی ناوه وه

هونه رمه ند - محمد زاده •

● بلاو کړنده ی کتبخانه ی حهیده ری - ژماره (٦)

له کتبخانه ی نیشتمانی به غدادا ژماره (٤٨٤)

سالی ١٩٨٣ دراوه تی

[بهر هه مه کانی خاتیۆف ناوێنهی
 بێ گهردن ، وێنهی ژیان و گوزهرانی
 خه لکی ساده و دلپاکی ولاته کهی بێیدا
 رهنگ ده داته وه ، ئهوانهی که له گهل
 ساده شیاندا له بهر ا بهر چاره نووسیتی
 ناداردان .. چونکه هه رگیز فێر نه بوون و
 ناتوانن سه ر چاوه ی سۆزو خۆ شه و یستیان
 بگرن منالی ئهم سروو شته
 بهر به ره ئا زیهن ، وێنهی ئهو ره ئو
 ریشانهن که خاتیۆف له م چیرۆکانه یدا
 باسیان ده کا .. چوونه ته قولا یی خا کو
 له گهل سروو شتی پاکدا تیکهل بوون ،
 مرۆقی چاونه ترسو سه ر به رزن ، رهنو
 ناچه جه و ال .. هه می شه خه نچه ریان
 له بهر پشتی دایه ، به لام زالم نین و زو لم
 ناکهن ، له لای ئه وان ئازایه تی سه ر بشکی
 هه موو شتی که .. (ئازایه تی) به هه موو
 مانایی که ئهم وشه یه هه لی ده گرتی ،
 هه ر بۆ یه شه که ده لێن :

» له وانه یه هه رچی چاکه یه ئه وه
 بکه ی ، به لام تو ده ترسی ، که واته تو
 زه لیلی ، تا دونیاش ماوه به زه لیلی
 ده مێنیه وه . »

ROADS
 "REGA W BAN,"

A COLLECTION OF SHORT STORIES

BY:

NICHOLAI KHAITOV

TRANSLATED INTO KURDISH

BY:

NAZHAD AZIZ SURME

BAGHDAD 1983

■ ■

چاپخانه ی (الحوادث)